

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ
UNIVERSITY OF PATRAS

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**«ΡΥΘΜΙΣΗ ΟΦΕΙΛΩΝ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν.
4738/2020».**

ΒΑΡΦΗ ΕΙΡΗΝΗ

ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΗ ΓΛΥΚΕΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ:
ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ ΝΙΚΗ

ΠΑΤΡΑ 2022

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αντικείμενο ανάλυσης της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι η καταγραφή των νομοθετημάτων της ελληνικής κυβέρνησης όσον αφορά τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Η ελληνική οικονομία μαστιζόμενη από την παρατεταμένη χρηματοοικονομική κρίση συσσώρευσε στα νοικοκυριά και στις επιχειρήσεις υποχρεώσεις που δεν ήταν σε θέση να εξοφλήσουν.

Η εφαρμογή του νόμου 4469/2017 εισαγάγει τον εξωδικαστικό μηχανισμό έτσι ώστε οι οφειλέτες να είναι σε θέση να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Ο νόμος 4738/2020 έρχεται να συμπληρώσει τα κενά του προηγούμενου νόμου και επιπρόσθετα να μεταβάλει τα άρθρα του πτωχευτικού κώδικα έτσι ώστε οι οφειλέτες να εξυγιανθούν. Οι «υγιείς» επιχειρήσεις θα μπορέσουν να αποδώσουν στην ελληνική οικονομία και ευρύτερα στην ελληνική κοινωνία περισσότερα οφέλη.

Με την εφαρμογή των νόμων αυτών οι οφειλέτες παραμένουν στη παραγωγική διαδικασία κατά το διάστημα της πτώχευσης και μισθώνουν την κυρία κατοικία τους αλλά με την ολοκλήρωση της πτωχευτικής διαδικασίας είναι σε θέση να επανακτήσουν τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Λέξεις –κλειδιά : Εξυγίανση, προ-πτωχευτική διαδικασία, βιωσιμότητα

ABSTRACT

The aim of this dissertation is the recording of the legislation of the Greek government regarding the indebted households and businesses. The Greek economy is plagued by the prolonged financial crisis and it has accumulated households and businesses that were unable to meet their obligations.

The implementation of law 4469/2017 introduces the out-of-court mechanism so that debtors are able to meet their obligations. Law 4738/2020 comes to fill the gaps of the previous law and in addition to change the articles of the bankruptcy code so that the debtors are consolidated. "Healthy" companies will be able to reap more benefits to the Greek economy and wider Greek society.

The implementation of these laws, the debtors remain in the productive process during the period of bankruptcy and rent the main residence but with the completion of the bankruptcy process they are able to regain their assets.

Keywords: Consolidation, pre-bankruptcy procedure, sustainability

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	ii
ABSTRACT	iii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	iv
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1. Ο Νόμος 4469/2017	3
1.1 Εισαγωγή	3
1.2 Η Συνταγματικότητα του νόμου	3
1.3 Οι προϋποθέσεις υπαγωγής.....	4
1.3.1 Τα υποκείμενα υπαγωγής.....	4
1.3.2 Τα κριτήρια υπαγωγής	6
1.4 Η διαδικασία υπαγωγής.....	7
1.4.1 Η υποβολή της αιτήσεως.....	7
1.4.2 Η ανάθεση του συντονιστή	8
1.4.3 Ο Έλεγχος πληρότητας αιτήσεως, η πρόσκληση συμμετοχή των πιστωτών	9
1.4.4 Η διαπραγμάτευση.....	10
1.4.5 Η επικύρωση της συμβάσεως από το αρμόδιο δικαστήριο	11
1.4.6 Η αναστολή εκτέλεσης.....	11
2 Ο Νόμος 4738/2020	12
2.1 Εισαγωγή	12
2.2 Διαδικασίες Πρόληψης Αφερεγγυότητας	12
2.2.1 Οι προϋποθέσεις και τα υποκείμενα υπαγωγής.....	12
2.2.2 Η αίτηση υπαγωγής.....	13
2.2.3 Η περίοδος μετά την αίτηση.....	14
2.2.4 Το Ελληνικό Δημόσιο ως πιστωτής.....	15
2.3 Προ-πτώχευτική διαδικασία εξυγίανσης	15
2.3.1 Ο σκοπός.....	15
2.3.2 Η διαδικασία.....	17
2.3.3 Η συμφωνία εξυγίανσης.....	17
2.3.4 Η ακύρωση της συμφωνία εξυγίανσης	19
2.4 Πτώχευση.....	19

2.4.1	Ο σκοπός	19
2.4.2	Οι προϋποθέσεις και τα υποκείμενα υπαγωγής	19
2.4.3	Η ακύρωση και ανάκληση της αίτησης για πτώχευση	20
2.4.4	Οι συνέπειες πτώχευσης στους οφειλέτες	20
2.4.5	Οι συνέπειες πτώχευσης στους πιστωτές	21
2.4.6	Οι συνέπειες πτώχευσης στις συμβάσεις	22
2.4.7	Ο αποχωρισμός και η πτωχευτική διεκδίκηση	22
2.4.8	Η πτωχευτική ανάκληση	22
2.4.9	Οι συνέπειες πτώχευσης στα νομικά πρόσωπα	23
2.4.10	Το πτωχευτικό δικαστήριο	23
2.4.11	Ο εισηγητής	23
2.4.12	Ο σύνδικος	24
2.4.13	Η συνέλευση των πιστωτών	24
2.4.14	Η εξέλεξη των πιστώσεων	24
2.4.15	Η εκκαθάριση και η διανομή	25
2.4.16	Οι πτωχεύσεις μικρού αντικειμένου	25
2.4.17	Η περάτωση της πτώχευσης	26
2.5	Ευάλωτοι οφειλέτες	26
3	Σύγκριση μεταξύ των νόμων 4469/2017 και 4738/2020	28
3.1	Εισαγωγή	28
3.2	Οι προϋποθέσεις και τα υποκείμενα υπαγωγής	28
3.3	Η αίτηση υποβολής	29
3.3.1	Η περίοδος μετά την αίτηση	29
3.4	Το δικαστήριο	29
3.5	Η πτώχευση	30
4	Η απουσία δόλου ως προϋπόθεση αποδοχής της αίτησης και η νομική αντιμετώπιση της	32
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	34
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	36
	ΕΝΤΥΠΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	36
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	36
	ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	38
	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	38

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ελληνική οικονομία από την χρηματοοικονομική κρίση από το 2008 έως και σήμερα έχει πληγεί ιδιαίτερα. Ως συνέπεια της χρηματοοικονομικής κρίσης η ελληνική οικονομία έχει περιορίσει το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της (ΑΕΠ) και έχει ωθήσει την ελληνική οικονομία σε μία παρατεταμένη περίοδο ύφεσης.

Τόσο τα ελληνικά νοικοκυριά όσο και οι ελληνικές επιχειρήσεις βρέθηκαν αντιμέτωποι με την έλλειψη ρευστότητας που επικρατούσε στην ελληνική αγορά. Για το λόγο αυτό προέβησαν σε δανεισμό. Η ελληνική οικονομία και πριν την έναρξη της χρηματοοικονομικής κρίσης έδινε τη δυνατότητα τόσο στα ελληνικά νοικοκυριά όσο και στις ελληνικές επιχειρήσεις να προβούν σε δανεισμό.

Η θεμελιώδης λειτουργία του χρηματοοικονομικού συστήματος είναι η διαμεσολάβηση-δανεισμός των ελλειμματικών μονάδων από τις πλεονασματικές μονάδες (Aggarwal and Goodell, 2009; Αλεξιάκης, 2008). Οι ελλειμματικές μονάδες καταναλώνουν περισσότερο από ότι παράγουν, ενώ το αντίθετο πράττουν οι πλεονασματικές (Αλεξιάκης, 2008).

Για την κάλυψη των αναγκών των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι χρηματοδότησης είτε αυτοί είναι βραχυπρόθεσμοι (λιγότερο από ένα χρόνο) είτε αυτοί είναι μακροπρόθεσμοι (περισσότερο από ένα χρόνο). Στους βραχυπρόθεσμους τρόπους χρηματοδότησης περιλαμβάνονται η έκδοση επιταγών, η ρευστοποίηση καθώς και η πίστωση (Θάνος και συν., 2002). Ενώ στους μακροπρόθεσμους τρόπους χρηματοδότησης περιλαμβάνεται η έκδοση ομολογιακών δανείων καθώς και ο τραπεζικός δανεισμός (Θάνος και συν., 2002).

Η Οικονομική κρίση είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν τα εισοδήματα τόσο των νοικοκυριών όσο και των επιχειρήσεων και να βρεθούν αντιμέτωποι με τη δυσκολία αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων. Η ελληνική κυβέρνηση αντιλαμβανόμενη τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις εφάρμοσε το 2017 τον πρώτο νόμο για τη διευκόλυνση της αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων. Ο Νόμος 4469/2017 με τίτλο “Εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων και άλλες διατάξεις.” έρχεται να δώσει μία λύση στην προβληματική κατάσταση που επικρατεί στην ελληνική οικονομία (taxheaven.gr/, Νόμος 4469/2017). Ωστόσο το 2020 ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή ένας καινούργιος νόμος που στόχος του είναι να βοηθήσει ακόμη περισσότερο αποπληρωμή των δανειακών υποχρεώσεων. Ο Νόμος 4738/2020 με τίτλο “Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας και άλλες διατάξεις” ψηφίστηκε τον Οκτώβριο του 2020 και εφαρμόζεται έκτοτε (taxheaven.gr/, e-nomothesia.gr/, Νόμος 4738/2020).

Η εφαρμογή τόσο του νόμου 4469/2017 όσο και του νόμου 4738/2020 αφορά τόσο τα νοικοκυριά όσο και τις επιχειρήσεις (Νόμος 4469/2017 και Νόμος 4738/2020). Με τον όρο νοικοκυριά εννοούνται όλα τα άτομα που δεν ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα. Πιο συγκεκριμένα ως φυσικό πρόσωπο ή απλώς φορολογούμενος ορίζεται από τον Άνθιμο (2016) και το νόμο 4172/2013:

«κάθε πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο εισοδήματος. Ο φόρος εισοδήματος που θα επιβληθεί σε ένα φυσικό πρόσωπο προέρχεται από τα εισοδήματα που έχει λάβει είτε στην ημεδαπή είτε στην αλλοδαπή (παγκόσμιο εισόδημα) για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα» (forin.gr/ , taxheaven.gr/, Νόμος 4172/2013).

Αντίστοιχα για τις επιχειρήσεις ο ορισμός που δίνεται από τον Άνθιμο (2016): «Με την υιοθέτηση του Νόμου 4172/2013 καθορίζονται τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 2, το νομικό πρόσωπο ορίζεται κάθε επιχείρηση ή εταιρεία με νομική προσωπικότητα ή ένωση επιχειρήσεων ή εταιρειών με νομική προσωπικότητα. Ενώ ως νομική οντότητα ορίζεται κάθε μάρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο (forologika.gr/taxheaven.gr/, Νόμος 4172/2013). Δηλαδή ως νομική οντότητα θα μπορούσε να θεωρηθεί οποιαδήποτε μορφή που δεν περιγράφεται ως φυσικό ή νομικό πρόσωπο.»

Για την συνέχιση της ανάλυσης της παρούσας εργασίας οι όροι φυσικό καθώς και νομικό πρόσωπο θα χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τους ορισμούς που αναλύθηκαν προηγουμένως.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναλυτική παρουσίαση του νόμου 4469/2017. Γίνεται ανάλυση της συνταγματικότητας του νόμου των προϋποθέσεων εισαγωγής όπου επικεντρώνεται στα υποκείμενα, τα τεκμήρια και τη διαδικασία της υπαγωγής.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναλυτική παρουσίαση του νόμου 4738/2020. Η ανάλυση επικεντρώνεται στις διαδικασίες πρόσληψης της αφερεγγυότητας που περιλαμβάνει την αίτηση υπαγωγής επίσης περιλαμβάνει την προ-πτώχευτική διαδικασία εξυγίανσης. Στην προ-πτώχευτική διαδικασία εξυγίανσης γίνεται διεξοδική ανάλυση της διαδικασίας και της συμφωνίας εξυγίανσης. Σημαντικό μέρος του Δεύτερου κεφαλαίου επικεντρώνεται στην πτώχευση και τις συνέπειες τόσο στους οφειλέτες όσο και στους πιστωτές. Τέλος, γίνεται ειδική αναφορά για τους ευάλωτες οφειλέτες.

Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται η σύγκριση του νόμου 4469/2017 και του νόμου 4738/2020 καταγράφοντας τις ομοιότητες και τις διαφορές που παρατηρούνται στην εφαρμογή δύο αυτό νόμων .

Στο τέταρτο κεφάλαιο εξετάζεται ο δόλος καθώς η απουσία δόλου αποτελεί βασική προϋπόθεση αποδοχής της αίτησης για την υπαγωγή στις ευνοϊκές ρυθμίσεις των νόμων 4469/2017 και 4738/2020.

1. Ο Νόμος 4469/2017

1.1 Εισαγωγή

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, το 2017 το ελληνικό κοινοβούλιο ψηφίζει το νόμο 4469/ 2017. Ο νόμος αυτός αποτελεί την πρώτη προστασία των υπερχρεωμένων φυσικών και νομικών προσώπων έναντι των δανειστών τους. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ρύθμιση εξωδικαστικά των οφειλών σε χρήμα προς οποιοδήποτε πιστωτή που προέρχονται είτε από την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας του οφειλέτη είτε από οποιαδήποτε άλλη αιτία. Ωστόσο ο νόμος προβλέπει ότι για να συμμετέχει κάποιος στη διαδικασία αυτή θα πρέπει να υπάρξει εξασφάλιση της βιωσιμότητας του οφειλέτη.

1.2 Η Συνταγματικότητα του νόμου

Με την εφαρμογή του νόμου 4469 / 2017 τέθηκε η ρύθμιση οφειλών και η τυχόν διαγραφή μέρος των οφειλών από μέρους των φυσικών και νομικών προσώπων. Πολλοί επιστήμονες και κυρίως νομικοί εξέφρασαν τις ενστάσεις σχετικά με τον νόμο αυτό διότι θα μπορούσε να ερχόταν σε αντίθεση με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ευρωπαϊκής σύμβασης (echr.coe.int/) καθώς και με το άρθρο 17 του Συντάγματος (hellenicparliament.gr/) που αποτελεί απόρροια του πρόσθετου πρωτοκόλλου της ευρωπαϊκής σύμβασης.

Το πρώτο πρόσθετο πρωτόκολλο της ευρωπαϊκής σύμβασης, υπογράφηκε στο Παρίσι τον Μάρτιο του 1952 με τίτλο «Εις την Σύμβασιν περί προασπίσεως των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» και το άρθρο 1 αναφέρεται στην προστασία της ιδιοκτησίας και πιο συγκεκριμένα:

«Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύϊ Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων.» (echr.coe.int/).

Σύμφωνα με το Ελληνικό Σύνταγμα και πιο συγκεκριμένα στο άρθρο 17 στις παραγράφους 1 και 2 αναφέρεται:

«1. Η ιδιοκτησία τελεί υπό την προστασία του Κράτους, τα δικαιώματα όμως που απορρέουν από αυτή δεν μπορούν να ασκούνται σε βάρος του γενικού συμφέροντος.

2. Κανένας δεν στερείται την ιδιοκτησία του, παρά μόνο για δημόσια ωφέλεια που έχει αποδειχθεί με τον προσήκοντα τρόπο, όταν και όπως ο νόμος ορίζει, και πάντοτε αφού προηγηθεί πλήρης αποζημίωση, που να ανταποκρίνεται στην αξία την οποία είχε το απαλλοτριούμενο κατά το χρόνο της συζήτησης στο δικαστήριο για τον προσωρινό προσδιορισμό της αποζημίωσης.»

και σε συνδυασμό με τη παράγραφο 2 του άρθρου 116 του Ελληνικού Συντάγματος που αναφέρει:

«2. Η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας.»

Σύμφωνα με τα παραπάνω ο νόμος 4469/2017 εναρμονίζεται τόσο με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ευρωπαϊκής σύμβασης όσο και με το άρθρο 17 του Συντάγματος (forin.gr/, taxheaven.gr/, Νόμος 4469/2017). Τα ατομικά δικαιώματα θα πρέπει να προστατεύονται και να μην συγκροτούνται με τη δημόσια ωφέλεια. Η περικοπή των οφειλών από πλευράς του οφειλέτη δεν είναι μονομερής και υπακούει σε μία συνθήκη η οποία υπογράφεται τόσο από τον οφειλέτη όσο και από τον πιστωτή. Ο νόμος δίνει τη δυνατότητα στον οφειλέτη να περικοπεί ένα ποσό από τις οφειλές του και να γίνει βιώσιμη η αποπληρωμή του χρέους. Από την άλλη πλευρά δίνεται και η δυνατότητα στον πιστωτή να εισπράξει τις απαιτήσεις του, που η προοπτική είσπραξης ήταν μηδενική, από έναν επισφαλής οφειλέτη. Συνεπώς και τα δύο μέλη και μέρη της συμφωνίας επωφελούνται από το μηχανισμό που προτείνεται από τον νόμο 4469 / 2017 (forin.gr/, taxheaven.gr/, Νόμος 4469/2017).

1.3 Οι προϋποθέσεις υπαγωγής

1.3.1 Τα υποκείμενα υπαγωγής

Η υπαγωγή στο νόμο 4469 του 2017 καθορίζεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 2 η οποία αναφέρει ότι για την υπαγωγή στο νόμο θα πρέπει να έχει φορολογική κατοικία στην Ελλάδα και **α)** να είναι φυσικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα και **β)** να είναι νομικό πρόσωπο που αποκτά εισόδημα από επιχειρηματική δραστηριότητα (forin.gr/, taxheaven.gr/, Νόμος 4469/2017).

Από τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρθηκαν παραπάνω εξαιρούνται τα φυσικά πρόσωπα χωρίς εμπορική ιδιότητα που εμπίπτουν ρητά στο πεδίο εφαρμογής του ν. 3869/2010 (Α' 130) για τη ρύθμιση των οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων και ειδικότερα οι ελεύθεροι επαγγελματίες που ασκούν το επάγγελμα του ιατρού, οδοντιάτρου, κτηνιάτρου, φυσιοθεραπευτή, βιολόγου, ψυχολόγου, μαίας δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή, αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, γεωπόνου, γεωλόγου, δασολόγου, ωκεανογράφου, σχεδιαστή, δημοσιογράφου, συγγραφέα, διερμηνέα, ξεναγού, μεταφραστή, καθηγητή ή δασκάλου, καλλιτέχνη γλύπτη ή

ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη, ηθοποιού, εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού, καλλιτεχνών των κέντρων διασκέδασης, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη, σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή, οικονομολόγου, αναλυτή, προγραμματιστή, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, λογιστή ή φοροτέχνη, αναλογιστή, κοινωνιολόγου, κοινωνικού λειτουργού και εμπειρογνώμονα (keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, taxheaven.gr,)

Από τα νομικά πρόσωπα που αναφέρθηκαν παραπάνω εξαιρούνται, σύμφωνα με τη παράγραφο 2 του άρθρου 2 του νόμου 4469/2017, τα κάτωθι:

- α) τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, καθώς και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα,
- β) οι πάροχοι επενδυτικών υπηρεσιών, καθώς και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών παρόχων επενδυτικών υπηρεσιών που λειτουργούν στην Ελλάδα,
- γ) οι Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ), καθώς και οι Οργανισμοί Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), καθώς και οι διαχειριστές αυτών,
- δ) οι ασφαλιστικές εταιρίες.
- ε) οι αθλητικές ανώνυμες εταιρείες. (forin.gr , taxheaven.gr, Νόμος 4469/2017).

Σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του άρθρου 4 του Νόμου 4172/2013 για να θεωρηθεί η Ελλάδα ως φορολογική κατοικία ενός νομικού προσώπου ή μιας νομικής οντότητας για οποιοδήποτε φορολογικό έτος θα πρέπει να ισχύουν τα παρακάτω:

α) να συστάθηκε ή να ιδρύθηκε, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο,

β) να έχει την καταστατική έδρα του στην Ελλάδα ή

γ) ο τόπος άσκησης πραγματικής διοίκησης να είναι στην Ελλάδα οποιαδήποτε περίοδο στη διάρκεια του φορολογικού έτους (forologika.gr, taxheaven.gr, Νόμος 4172/2013, Άνθιμος, 2016).

Από τις ευνοϊκές ρυθμίσεις του νόμου 4469/2017 εκτός από τις αρχικές εξαιρέσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω εξαιρούνται επίσης τόσο τα φυσικά πρόσωπα όσο και τα νομικά πρόσωπα που:

α) τους έχει υποβάλει αίτηση ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για υπαγωγή στις διατάξεις των άρθρων 62 επ. του ν. 4307/2014 (Α' 246) ή στις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, Α' 153), εκτός εάν έχει υπάρξει έγκυρη παραίτησή του από τις εν λόγω διαδικασίες μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών,

β) τους έχει εκδοθεί οριστική απόφαση υπαγωγής του οφειλέτη σε μία από τις αναφερόμενες στην περίπτωση α' διαδικασίες ή έχει συζητηθεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου η αίτηση υπαγωγής του στις παραπάνω διαδικασίες και εκκρεμεί η έκδοση δικαστικής απόφασης,

γ) έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή, σε περίπτωση νομικού προσώπου, βρίσκεται σε διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης, εκτός εάν υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών φυσικού προσώπου ή αποφασισθεί από το αρμόδιο όργανο του νομικού προσώπου η αναβίωσή του, πριν από την υποβολή της αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών,

δ) έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση το ίδιο το φυσικό πρόσωπο ή στην περίπτωση των νομικών προσώπων οι πρόεδροι ή οι διευθύνοντες σύμβουλοι ή οι διαχειριστές ή οι εταίροι ή και κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε από το νόμο, είτε από ιδιωτική βούληση, είτε με δικαστική απόφαση στη διαχείριση αυτών για ένα από τα ακόλουθα αδικήματα:

για φοροδιαφυγή, εξαιρουμένης της μη πληρωμής φόρων, για απάτη κατά του Δημοσίου ή των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης ή για το κακούργημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας, της δωροληψίας, της λαθρεμπορίας, της καταδολίευσης δανειστών ή της χρεοκοπίας. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι για να αποτελέσει η καταδίκη των φυσικών προσώπων που ασκούν τη διαχείριση των νομικών προσώπων λόγο αποκλεισμού από το

πεδίο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου θα πρέπει να αφορά σε αξιόποινη πράξη τους που να σχετίζεται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του νομικού προσώπου (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017)

1.3.2 Τα κριτήρια υπαγωγής

Για να ενταχθεί ένα φυσικό πρόσωπο ή ένα νομικό πρόσωπο στις ευεργετικές διατάξεις του νόμου 4469/2017 θα πρέπει:

α) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016 θα πρέπει να είχε οφειλή προς χρηματοδοτικό φορέα από δάνειο ή πίστωση σε καθυστέρηση τουλάχιστον ενενήντα (90) ημερών ή οφειλή που ρυθμίστηκε μετά την 1η Ιουλίου 2016 ή είχε ληξιπρόθεσμες οφειλές προς τη Φορολογική Διοίκηση ή προς Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης ή προς άλλο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ή είχε βεβαιωθεί η μη πληρωμή επιταγών εκδόσεώς του λόγω μη επαρκούς υπολοίπου κατά το άρθρο 40 του νόμου 5960/1933 ή είχαν εκδοθεί διαταγές πληρωμής ή δικαστικές αποφάσεις λόγω ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων εις βάρος του (forin.gr/, taxheaven.gr/, Νόμος 4469/2017, Νόμος 5960/1933). Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που θέλει να ενταχθεί στον Νόμο 4469/2017 θα πρέπει να αναδείξει ότι δεν είναι σε θέση να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του (τουλάχιστον μια είναι ικανοποιητική συνθήκη) απέναντι στο πιστωτή όποιος και αν είναι αυτός (keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, taxheaven.gr/, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017)

β) οι συνολικές προς ρύθμιση οφειλές του ξεπερνούν το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ(20.000 €) (forin.gr/, taxheaven.gr/, Νόμος 4469/2017) ενώ για συνολικές προς ρύθμιση οφειλές που δεν ξεπερνούν το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ(20.000 €) εφαρμόζεται η Κοινή Υπουργική Απόφαση 62134/4100/28.12.2017 (lawspot.gr/, ΚΥΑ62164/4100/29-12-2017 (ΦΕΚΒ 4640/29-12-2017)).

γ) πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του άρθρου 3 και πιο συγκεκριμένα στην περίπτωση που τηρεί απλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία εσόδων και εξόδων, πιο κοινώς διαδεδομένα ως βιβλία β κατηγορίας), κρίνεται επιλέξιμος για υπαγωγή στην εξωδικαστική ρύθμιση οφειλών, εφόσον έχει θετικό Καθαρό Αποτέλεσμα Προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων (ΚΠΦΤΑ) και στην αγγλική Earnings Before Interest, Tax, Depreciation, and Amortization (EBITDA) σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες τρεις χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης του (ήτοι τα φορολογικά έτη 2017, 2016, 2015) ή στην περίπτωση που τηρεί διπλογραφικό λογιστικό σύστημα (βιβλία χρέωσης και πίστωσης, πιο κοινώς διαδεδομένα ως βιβλία γ κατηγορίας) κρίνεται επιλέξιμος εφόσον α) έχει θετικά αποτελέσματα προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (ΚΠΦΤΑ ή EBITDA > 0) β) έχει θετική Καθαρή Θέση (ΚΘ) ή στην αγγλική γλώσσα equity σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες τρεις χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης (ήτοι τα φορολογικά έτη 2017, 2016, 2015) (forin.gr , taxheaven.gr, Νόμος 4469/2017).

1.4 Η διαδικασία υπαγωγής

Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ανήκουν στις κατηγορίες που αναφέρθηκαν παραπάνω και σε συνδυασμό με το γεγονός να τηρούν τα κριτήρια για την υπαγωγή στις ευνοϊκές ρυθμίσεις του νόμου 4469/2017 αποτελούν εν δυνάμει ωφελούμενοι και θα πρέπει να προβούν αρχικά στην αίτηση υπαγωγής. Στη συνέχεια θα τους ανατεθεί ο συντονιστής, που θα ελέγξει την πληρότητα της αιτήσεως και θα προσκαλέσει στη συμμετοχή τους πιστωτές. Το επόμενο στάδιο είναι η διαπραγμάτευση και το τελικό στάδιο είναι η επικύρωση της συμβάσεως από το αρμόδιο δικαστήριο. Επίσης γίνεται αναφορά και στην αναστολή εκτέλεσης της συμβάσεως. Στη συνέχεια του παρόντος μέρους θα πραγματοποιηθεί η ανάλυση κάθε σταδίου μέχρι την τελική ολοκλήρωση.

1.4.1 Η υποβολή της αιτήσεως

Η υποβολή της αίτησης γίνεται από τον οφειλέτη ήτοι από το φυσικό πρόσωπο ή το νομικό πρόσωπο. Ο οφειλέτης έχει δικαίωμα για υποβολή μόνο μιας αιτήσεως καθώς αποκλείεται από την υποβολή δεύτερης αίτησης κατά το διάστημα που εκκρεμεί η πρώτη αίτηση ή μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας.

Η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται αποκλειστικά ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.) με τη χρήση ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας και ορίζονται τα τρία (3) χρόνια ως ο ανώτατος χρόνος τήρησης των δεδομένων του οφειλέτη από την Ε.Γ.Δ.Ι.Χ., η οποία θα είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας για την τήρηση και την επεξεργασία των ανωτέρω δεδομένων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2472/1997 (Α' 50) (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Η αίτηση υπαγωγής στις ρυθμίσεις του νόμου 4469 υποβάλλεται μαζί με την αίτηση από τους συνοφειλέτες της επιχείρησης όταν αφορά νομικό πρόσωπο. Στην αίτηση υπαγωγής οι συνοφειλέτες αναφέρουν τις υποχρεώσεις απέναντι στους πιστωτές τους καθώς δηλώνουν και αναλυτικά τα περιουσιακά τους στοιχεία έτσι ώστε να απεικονίζεται η δυνατότητα των προσώπων να αποπληρώσουν μέρος των υποχρεώσεων της επιχείρησης. Τα στοιχεία αυτά θα είναι διαθέσιμα στους πιστωτές έτσι ώστε να είναι σε θέση αξιολογήσουν τις δυνατότητες τους στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων. Οι συνοφειλέτες αποτελούν φυσικά πρόσωπα και όταν συνυποβάλουν αίτηση δεν υπόκεινται στους περιορισμούς που αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες ενώ όταν υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση πρέπει να πληρούν όλα τα κριτήρια που έχουν αναφερθεί. (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Όταν ένας ή περισσότεροι συνοφειλέτες δεν συνυποβάλουν την αίτηση για να ενταχθούν στην διαδικασία της ρύθμισης εξωδικαστικά των οφειλών, θα πρέπει να συναινέσει ο πιστωτής ή η πλειοψηφία των πιστωτών, στον οποίο οφείλονται οι οφειλές που αφορούν στους συνοφειλέτες που δεν συνυπέβαλλαν αίτηση. Ενώ δεν απαιτείται συνυποβολή της αίτησης όταν την ιδιότητα του συνοφειλέτη, κατά τους ορισμούς του παρόντος σχεδίου νόμου, την έχει αποκτήσει το Ελληνικό Δημόσιο, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.ΤΕ.ΑΝ. Α.Ε.) ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας του δημόσιου τομέα που έχει χορηγήσει εγγύηση για δάνεια οποιουδήποτε είδους (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Στη διαδικασία υποβολής αίτησης δεν είναι απαραίτητη η αίτηση συνυποβολής όταν την ιδιότητα του συνοφειλέτη έχει αναλάβει το Ελληνικό Δημόσιο, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.ΤΕ.ΑΝ. Α.Ε.) ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας του δημόσιου τομέα που έχει χορηγήσει εγγύηση για δάνεια οποιουδήποτε είδους (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Εκτός από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης στον εξωδικαστικό μηχανισμό, τις διαδικασίες μπορεί να τις εκκινήσουν κάποιοι εκ των πιστωτών και πιο συγκεκριμένα το Ελληνικό Δημόσιο, οι Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή οι χρηματοδοτικοί φορείς. Όταν συμβεί αυτή η περίπτωση τότε κοινοποιείται έγγραφη δήλωση στον οφειλέτη, όπου του δίδεται χρονικό διάστημα δύο μηνών ώστε να υποβάλει την αίτηση, και στην Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (forin.gr, taxheaven.gr, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Κατά το στάδιο της υποβολής της αίτησης εκτός από τα πληροφοριακά στοιχεία της επιχείρησης που υποβάλλει την αίτηση απαιτούνται και άλλα συμπληρωματικά έγγραφα. Τα πληροφοριακά έγγραφα αφορούν την πιστοποίηση των ελάχιστων απαιτήσεων όπως έχει αναφερθεί και στις προηγούμενες ενότητες. Στα απαραίτητα συμπληρωματικά έγγραφα περιλαμβάνονται η πρόταση αναδιάρθρωσης του χρέους του οφειλέτη, ο κατάλογος των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη με ειδική αναφορά στην εκτιμώμενη εμπορική αξία τους, προκειμένου να είναι δυνατόν να προσδιορισθεί η αξία ρευστοποίησης της περιουσίας του. Επίσης κατατίθεται η πλήρης περιγραφή των βαρών και λοιπών εξασφαλίσεων με τη δήλωση για κάθε μεταβίβαση ή επιβάρυνση περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη που έγινε εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών. Επιπρόσθετα δίδονται τα στοιχεία κάθε νομικού προσώπου συνδεδεμένου με τον οφειλέτη, καθώς και πλήρη στοιχεία ακινήτων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που τυχόν μεταβιβάστηκαν από τον οφειλέτη ή τους συνοφειλέτες σε πρόσωπα συνδεδεμένα με τον οφειλέτη, ο κατάλογος των προσώπων που αμείβονται από τον οφειλέτη και τα οποία αποτελούν συνδεδεμένα πρόσωπα με αυτόν, καθώς και ανάλυση των αμοιβών αυτών κατά τους τελευταίους είκοσι τέσσερις (24) μήνες πριν την υποβολή της αίτησης. Τέλος, κατατίθεται η εκτίμηση της εμπορικής αξίας των ακινήτων που ανήκουν στην κυριότητα του οφειλέτη και ορίζεται ότι αυτή θα πραγματοποιείται με βάση έκθεση πιστοποιημένου εκτιμητή ακινήτων, η οποία θα συνυποβάλλεται με την αίτηση ότι η άδεια αυτή συνεπάγεται την άρση τόσο του τραπεζικού όσο και του φορολογικού απορρήτου (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

1.4.2 Η ανάθεση του συντονιστή

Το επόμενο στάδιο από την υποβολή της αίτησης είναι ο διορισμός του συντονιστή. Για να ανατεθεί μια αίτηση στο συντονιστή θα πρέπει ο συντονιστής να είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο συντονιστών που εποπτεύει η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.). Για να ενταχθεί κάποιος στο μητρώο συντονιστών θα πρέπει να είναι

διαπιστευμένος διαμεσολαβητής σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3898/2010 (Α'211) (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Ο ρόλος του συντονιστή είναι κομβικός και για το ρόλο αυτό ο συντονιστής πρέπει να είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο συντονιστών που εποπτεύει η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (Ε.Γ.Δ.Ι.Χ.) η οποία εξέδωσε το Κώδικα Δεοντολογίας που διέπει τους συντονιστές (Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, 2017).

Σύμφωνα με τον κώδικα δεοντολογίας των συντονιστών, ένας συντονιστής αρχικά θα πρέπει να είναι καλά ενημερωμένος σχετικά με το θεσμικό πλαίσιο του νόμου. Θα πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζει ότι δεν υπάρχει κάποιο κόλλημα για την αποδοχή μιας συγκεκριμένης αίτησης ήτοι να μην υπάρχουν προσωπικές επαγγελματικές σχέσεις με κάποιο από τα μέρη ή οποιαδήποτε οικονομική τιμή συναλλαγή και συμφέρον από την εξέλιξη της διαπραγματεύσεως. Ο συντονιστής θα πρέπει να είναι σε θέση να προσφέρει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στα εμπλεκόμενα μέρη έτσι ώστε να μην υπάρχουν απορίες, ενώ όταν υφίστανται απορίες να είναι σε θέση να τις επιλύει. Τέλος, θα πρέπει να προσφέρει την πληροφόρηση για τα οφέλη από τον εξωδικαστικό μηχανισμό και να βοηθά στις διαπραγματεύσεις, ωστόσο δεν θα πρέπει να προτρέπει σε συμβιβαστικές λύσεις με στόχο την επιτυχημένη ολοκλήρωση της συμφωνίας (Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, 2017).

1.4.3 Ο Έλεγχος πληρότητας αιτήσεως, η πρόσκληση συμμετοχή των πιστωτών

Ο συντονιστής με την ανάληψη της αιτήσεως και τη μη αποποίηση της, προβαίνει στον έλεγχο της αίτησης και των συμπληρωματικών εγγράφων. Για τις πιθανές ελλείψεις που διαπιστώνει ο συντονιστής, ενημερώνει τον αιτούντα και δίδεται διορία πέντε ημερών για την προσκόμιση των δικαιολογητικών. Αν ο χρόνος προσκόμισης των δικαιολογητικών ξεπεράσει το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα τότε θεωρείται ως αποτυχημένη η διαδικασία. Ο συντονιστής οφείλει να αποστέλλει στην Ε.Γ.Δ.Ι.Χ. το αντίστοιχο πρακτικό (επιτυχούς ή ανεπιτυχούς ολοκλήρωσης) (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Όταν το πρακτικό που συντάσσεται αναφέρει ότι είναι επιτυχημένη η ολοκλήρωση του ελέγχου, τότε ο συντονιστής ενημερώνει εντός δύο ημερών όλους τους πιστωτές που αναφέρονται στην αίτηση. Στην περίπτωση που ένας ή περισσότεροι συνοφειλέτες δεν έχουν υποβάλει αίτηση, τότε ο συντονιστής ενημερώνει τους πιστωτές ποιος δεν υπέβαλε αίτηση και δίνετε διορία πέντε ημερών για να υποβάλει τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Ωστόσο δίνει τη δυνατότητα στους πιστωτές που έχουν την πλειοψηφία των απαιτήσεων να συναινέσουν. Αν όμως αυτό δε συμβεί, τότε ενημερώνεται ο οφειλέτης από το συντονιστή δίνοντάς του διορία πέντε ημερών για να πραγματοποιήσει τροποποίηση της πρότασης τρόπου ρυθμίσεως των οφειλών. (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

1.4.4 Η διαπραγμάτευση

Το τέταρτο στάδιο της διαδικασίας και προτελευταίο είναι η διαπραγμάτευση. Αρχικά, οι πιστωτές δηλώνουν την πρόθεσή τους να συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία. Με τη συμμετοχή των πιστωτών η διαδικασία θα ολοκληρωθεί είτε επιτυχώς ήτοι με την ύπαρξη συμφωνίας για την αναδιοργάνωση των οφειλών, είτε ανεπιτυχώς με τη σύνταξη του αντίστοιχου πρακτικού που υποδηλώνει αποτυχία ολοκλήρωσης της διαδικασίας (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Το στάδιο αυτό χαρακτηρίζεται από προθεσμίες οι οποίες είναι δεσμευτικές, ωστόσο ο νομοθέτης έχει προβλέψει δυνατότητες παράτασης έτσι ώστε να παρέχει ευελιξία και στα δύο μέρη θεωρώντας την απαραίτητη για την συναινετική διαδικασία. Εντός δέκα (10) ημερών από την πρόσκληση συμμετοχής οι πιστωτές είτε αυτοί είναι το δημόσιο είτε οι ιδιώτες πιστωτές οφείλουν να αποστείλουν δήλωση συμμετοχής στη διαδικασία καθώς και δήλωση εχεμύθειας αλλά και βεβαίωση ύψους οφειλής όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η βεβαίωση οφειλής έχει σκοπό την αποφυγή διαφωνιών στο πρώτο στάδιο της διαδικασίας της διαπραγμάτευσης και να αποτελέσει το εφαλτήριο για την εκκίνηση της ουσιαστικής διαπραγμάτευσης (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Μετά τη λήξη της διορίας των δέκα (10) ημερών, ο συντονιστής οφείλει να ελέγξει εάν υπάρχει η απαρτία, ήτοι οι συμμετέχοντες να εκπροσωπούν το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού χρέους του οφειλέτη. Αν δεν επιτευχθεί η συγκέντρωση της πλειοψηφίας, δηλαδή διαπιστωθεί έλλειψη απαρτίας τότε συντάσσεται πρακτικό αποτυχίας από το συντονιστή (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

Όταν διαπιστωθεί η ύπαρξη απαρτίας τότε στο σύνολο των πιστωτών κοινοποιείται αντίγραφο της αίτησης καθώς και τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Δίνεται στους πιστωτές το χρονικό διάστημα του ενός (1) μηνός για την υποβολή αντιπροτάσεων. Στη συνέχεια συζητούνται οι αντιπροτάσεις και καταλήγουν τελικώς στη διαδικασία ψηφοφορίας. Για να εγκριθούν θα πρέπει να έχει συμφωνήσει ο οφειλέτης και η πλειοψηφία σε ποσοστό άνω του 60% (3/5) των πιστωτών, εκ των οποίων πιστωτών το 40% (2/5) που οι απαιτήσεις τους έχουν το ειδικό προνόμιο (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017, Ρόκας, 2017).

Σύμφωνα με το άρθρο 976 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, οι απαιτήσεις έχουν το ειδικό προνόμιο πάνω σε κινητό πράγμα ή ποσότητα χρημάτων, αφορούν απαιτήσεις που φέρουν υποθήκη ή προσημείωση υποθήκης, ενέχυρο και απαιτήσεις που προέκυψαν από δαπάνες για την παραγωγή (lawspot.gr/)

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 της ΠΟΛ 1105-2017, το Δημόσιο για να υπερψηφίζει μια ορισμένη πρόταση από πλευράς του οφειλέτη ή αντιπρόταση από πλευράς του πιστωτή για αναδιάρθρωση οφειλών, θα πρέπει το συνολικό ποσό που προτείνεται να αποπληρωθεί στο Δημόσιο να ισούται με το ποσό που προκύπτει από την εφαρμογή των υποχρεωτικών κανόνων ήτοι σε ποσοστό ενενήντα πέντε τοις εκατό (95%) των απαιτήσεων του Δημοσίου από πρόστιμα που έχουν επιβληθεί από τη φορολογική διοίκηση και ποσοστό ογδόντα πέντε τοις εκατό (85%) των απαιτήσεων του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής σε όρους καθαρής παρούσας αξίας (taxheaven.gr/).

1.4.5 Η επικύρωση της σύμβασως από το αρμόδιο δικαστήριο

Το τελευταίο στάδιο της διαδικασίας είναι η επικύρωση από το δικαστήριο. Είναι μία διαδικασία η οποία είναι προαιρετική και είναι προαιρετική γιατί έχει ως στόχο την μη επιβάρυνση των ελληνικών δικαστηρίων. Ωστόσο είτε ο οφειλέτης είτε κάποιος εκ των πιστωτών έχει το δικαίωμα υποβολής αίτησης επικύρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών στο πολυμελές πρωτοδικείο που έχει έδρα ο οφειλέτης. Για το μεσοδιάστημα από την κατάθεση της αίτησης μέχρι την έκδοση της απόφασης του δικαστηρίου όλες οι εκκρεμότητες αναστέλλονται αυτοδικαίως (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

1.4.6 Η αναστολή εκτέλεσης

Ανεξάρτητα από το γεγονός αν η σύμβαση επικυρώθηκε από το αρμόδιο δικαστήριο ή αν σιωπηρώς συμφωνήθηκε από τα δύο μέρη και υπογράφηκε, θα πρέπει να τηρούνται οι όροι που αναφέρονται στην σύμβαση.

Όταν ο οφειλέτης δεν καταβάλει οποιοδήποτε ποσό προς οποιονδήποτε πιστωτή για τρεις μήνες και πιο συγκεκριμένα 90 ημέρες, τότε δίνεται η δυνατότητα στον πιστωτή να κάνει αίτηση ακύρωσης της σύμβασης αναδιάρθρωσης όχι μόνο για το χρέος που αφορά τον ίδιο, αλλά και για όλους τους πιστωτές. Η αίτηση ακύρωσης της σύμβασης εκδικάζεται μόνο από το αρμόδιο δικαστήριο. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να ακυρωθεί η σύμβαση αναδιάρθρωσης τότε αναβιώνουν οι απαιτήσεις των πιστωτών τόσο για τον οφειλέτη όσο και για τους συνοφειλέτες. Επίσης, αν έχουν πραγματοποιηθεί καταβολές εναρμονισμένες στη σύμβαση τότε αυτές αφαιρούνται από τις απαιτήσεις, χωρίς όμως να υπάρχει η δυνατότητα να συμψηφιστούν με νέες. Τέλος, η ακύρωση της σύμβασης αποτελεί μαχητό τεκμήριο για την παύση πληρωμών του οφειλέτη (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017).

2 Ο Νόμος 4738/2020

2.1 Εισαγωγή

Ύστερα από την εφαρμογή του νόμου 4469 του 2017 το ελληνικό κοινοβούλιο θέσπισε το νόμο 4738 του 2020 με τίτλο « Ρύθμιση οφειλών και παροχή δεύτερης ευκαιρίας κι άλλες διατάξεις». Η εφαρμογή του νόμου αρχικώς ήταν καθορισμένη να ξεκινήσει από την 1 Ιανουαρίου 2021, ωστόσο ύστερα από παράταση η ισχύς της νομοθεσίας αυτής ξεκινά την 1 Μαρτίου 2021.

Ο συγκεκριμένος νόμος αποτελεί τη συνέχεια του νόμου 4469/2017 προσαρμοσμένος στις ανάγκες που υπάρχουν στην ελληνική οικονομία. Οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στον νέο αυτό νόμο είναι καινοτόμες και σκοπό έχουν να παρέχουν προσβασιμότητα, στα νομικά και φυσικά πρόσωπα που παρουσιάζουν βιωσιμότητα, ενώ αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες στην προληπτική αναδιάρθρωση. Με την προληπτική αναδιάρθρωση εντός αποτελεσματικών εθνικών πλαισίων θα στηριχθούν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα έτσι ώστε να συνεχιστεί η λειτουργία τους και η βιωσιμότητα τους. Επίσης προβλέπεται μερική ή ολική διαγραφή χρεών ύστερα από εύλογο χρονικό διάστημα σε έντιμα αλλά αφερέγγυα ή υπερχρεωμένα φυσικά και νομικά πρόσωπα, ώστε να ξεκινήσουν από την αρχή (Πλάτης, 2020).

Οι βασικοί πυλώνες που στηρίζεται ο νόμος 4738/2020 είναι: η πρόληψη της αφερεγγυότητας, ο εξωδικαστικός μηχανισμός και η ρύθμιση οφειλών, η προπρωχευτική διαδικασία εξυγίανσης, η πτώχευση, οι ευάλωτοι οφειλέτες, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και οι ρήτρες παρακολούθησης και τέλος οι διαχειριστές αφερεγγυότητας (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.2 Διαδικασίες Πρόληψης Αφερεγγυότητας

2.2.1 Οι προϋποθέσεις και τα υποκείμενα υπαγωγής

Η υπαγωγή στο νόμο 4738 του 2020 καθορίζεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 7 η οποία αναφέρει ότι υπαγωγή στο νόμο έχει κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο με πτωχευτική ικανότητα (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Ψυχομάνης, 2019).

Από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που αναφέρθηκαν παραπάνω εξαιρούνται, σύμφωνα με τη παράγραφο 2 του άρθρου 7 του νόμου 4738/2020, τα κάτωθι:

- α) οι πάροχοι επενδυτικών υπηρεσιών και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών παρόχων επενδυτικών υπηρεσιών που λειτουργούν στην Ελλάδα,
- β) οι Οργανισμοί Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ) και οι Οργανισμοί Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), καθώς και οι διαχειριστές τους,

γ) τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, καθώς και τα υποκαταστήματα αλλοδαπών πιστωτικών ή χρηματοδοτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν στην Ελλάδα,

δ) οι ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Από τις ευνοϊκές ρυθμίσεις του νόμου 4738/2020 εκτός από τις αρχικές εξαιρέσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω εξαιρούνται επίσης τόσο τα φυσικά πρόσωπα όσο και τα νομικά πρόσωπα που:

α) είτε από το σύνολο των χρεών τους τουλάχιστον το ενενήντα τοις εκατό (90%) να μην οφείλεται σε έναν μόνο χρηματοδοτικό φορέα ή στο Δημόσιο ή στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, είτε το σύνολο των οφειλών τους να μην υπερβαίνει το ποσό των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ,

β) τους έχει υποβάλει αίτηση ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου για υπαγωγή στις διατάξεις των άρθρων 62 επ. του ν. 4307/2014 (Α' 246) ή στις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007, Α' 153), εκτός εάν έχει υπάρξει έγκυρη παραίτησή του από τις εν λόγω διαδικασίες μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για υπαγωγή στη διαδικασία εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών,

γ) τους έχει εκδοθεί οριστική απόφαση υπαγωγής του οφειλέτη σε μία από τις αναφερόμενες στην περίπτωση β' διαδικασίες ή έχει συζητηθεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου η αίτηση υπαγωγής του στις παραπάνω διαδικασίες και εκκρεμεί η έκδοση δικαστικής απόφασης,

δ) έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα ή, σε περίπτωση νομικού προσώπου, βρίσκεται σε διαδικασία λύσης και εκκαθάρισης,

ε) έχει καταδικασθεί με αμετάκλητη απόφαση το ίδιο το φυσικό πρόσωπο ή στην περίπτωση των νομικών προσώπων οι πρόεδροι ή οι διευθύνοντες σύμβουλοι ή οι διαχειριστές ή οι εταίροι ή και κάθε πρόσωπο εντεταλμένο είτε από το νόμο, είτε από ιδιωτική βούληση, είτε με δικαστική απόφαση στη διαχείριση αυτών για ένα από τα ακόλουθα αδικήματα:

για φοροδιαφυγή, εξαιρουμένης της μη πληρωμής φόρων, για απάτη κατά του Δημοσίου ή των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης ή για το κακούργημα της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της δωροδοκίας, της δωροληψίας, της λαθρεμπορίας, της καταδολίευσης δανειστών ή της χρεοκοπίας. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι για να αποτελέσει η καταδίκη των φυσικών προσώπων που ασκούν τη διαχείριση των νομικών προσώπων λόγο αποκλεισμού από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος σχεδίου νόμου θα πρέπει να αφορά σε αξιόποινη πράξη τους που να σχετίζεται με την επιχειρηματική δραστηριότητα του νομικού προσώπου (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.2.2 Η αίτηση υπαγωγής

Για την εκκίνηση της διαδικασίας της εξωδικαστικής ρύθμισης οφειλών είναι απαραίτητη η αίτηση από πλευράς του οφειλέτη. Ωστόσο δικαίωμα εκκίνησης της διαδικασίας της ρύθμισης οφειλών έχει και το δημόσιο, οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης και οι χρηματοδοτικοί φορείς (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Στην υποβολή της αίτησης ο οφειλέτης οφείλει να περιέχει τα πλήρη στοιχεία του καθώς και τις οφειλές προς όλους τους οφειλόμενους με πλήρη τα στοιχεία του πιστωτή του. Επίσης οφείλει να καταγράψει την ακίνητη και κινητή περιουσία που είτε υφίσταται στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό καθώς και την εκτιμώμενη εμπορική αξία αυτών. Εκτός από την καταγραφή οφείλει να ενημερώσει για τις μεταβιβάσεις και τις επιβαρύνσεις κάθε περιουσιακού στοιχείου που έγινε τα τελευταία πέντε χρόνια πριν από την υποβολή της αίτησης (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.2.3 Η περίοδος μετά την αίτηση

Το χρονικό διάστημα μετά την υποβολή της αίτησης οι πιστωτές που συμμετέχουν στην διαδικασία έχουν την δυνατότητα να καταθέσουν προτάσεις για τη ρύθμιση προς τον οφειλέτη. Η πρόταση για να γίνει αποδεκτή θα πρέπει να έχει τη συναίνεση από πλευράς του οφειλέτη της πλειοψηφίας των πιστωτών και τουλάχιστον το ποσοστό συμμετοχών με το ειδικό προνόμιο (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Στη συνέχεια αφού έχουν γίνει αποδεκτές οι προτάσεις σε διάστημα που δεν ξεπερνά τις 10 ημερολογιακές μέρες, ο οφειλέτης υποβάλει το αίτημά του για διαμεσολάβηση όπου γίνεται αποδεκτό από τους πιστωτές του. Αν παρέλθουν 30 ημέρες από την υποβολή του αιτήματος και δεν έχει υπογραφεί η συμφωνία διάσωσης τότε η διαδικασία θεωρείται ότι λήγει και δεν έχει δικαίωμα παράτασης ή και ανανέωσης (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ως άκαρπη μπορεί να θεωρηθεί μια διαδικασία όταν ξεπεράσουν τους δύο μήνες από την ημερομηνία που υπέβαλε την αίτηση και δεν έχει υπογραφεί η σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών. Επίσης, άκαρπη θεωρείται όταν η χρηματοδοτικοί φορείς απορρίψουν την αίτηση του οφειλέτη και δεν προβούν στην κατάθεση προτάσεων ρύθμισης (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Με την υποβολή της αίτησης αναδιάρθρωσης δίνεται η δυνατότητα μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας για αναστολή λήψεως αναγκαστικών μέτρων καθώς και για αναγκαστική εκτέλεση των απαιτήσεων. Όταν είναι σε ισχύ η σύμβαση αναδιάρθρωσης ο νομοθέτης προβλέπει να μην υπάρχει επίσπευση αναγκαστικής εκτέλεσης και αν εκκρεμεί τέτοια απόφαση τότε να αναστέλλεται (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.2.4 Το Ελληνικό Δημόσιο ως πιστωτής

Αρχικά ο όρος Ελληνικό Δημόσιο περιλαμβάνει τόσο το στενό δημόσιο όσο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Το Ελληνικό Δημόσιο δεν έχει τις ίδιες ευελιξίες με τους ιδιώτες πιστωτές και θα πρέπει να λειτουργεί σε ένα συγκεκριμένο θεσμοθετημένο πλαίσιο.

Αρχικώς για να αποδεχτεί το Ελληνικό Δημόσιο την αίτηση ρύθμισης οφειλών θα πρέπει οι απαιτήσεις προς αυτό να μην ξεπερνούν το ποσό του ενός εκατομμυρίου πεντακοσίων χιλιάδων ευρώ (1.500.000 €). Επίσης δεν θα πρέπει το Ελληνικό Δημόσιο να είναι ο μοναδικός πιστωτής που θα συμμετέχει στην διαδικασία ρύθμισης οφειλών (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Το Ελληνικό Δημόσιο για να υπογράψει τη σύμβαση αναδιάρθρωσης θα πρέπει να λάβει υπόψη ότι με την υπογραφή της σύμβασης δεν θα βρεθεί σε χειρότερη θέση από ότι θα συνέβαινε με την πτώχευση του οφειλέτη και επίσης θα πρέπει να βοηθά τον οφειλέτη να συνεχίσει τη λειτουργία του σε μια βιώσιμη πολιτική (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Σύμφωνα με το νόμο 4738/2020 το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να περικόπτει και να διαγραφεί το 75% από την βασική οφειλή που προέρχεται από φόρους, ασφαλιστικές εισφορές καθώς και αυτοτελή πρόστιμα. Επίσης δεν επιτρέπεται η διαγραφή οφειλής που προέρχεται από ασφαλιστικές εισφορές και παρακρατούμενους φόρους. (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Το Ελληνικό Δημόσιο δεν μπορεί να συμμετέχει σε μία σύμβαση όπου η αποπληρωμή του συνόλου των οφειλών να ξεπερνά τις 240 δόσεις και να είναι μικρότερη από 50 € για κάθε μηνιαία δόση (θέτοντας ως χρονικό διάστημα αποκλειστικά το μήνα). Τέλος, δεν γίνεται δεκτή καμία μείωση των απαιτήσεων που δεν πραγματοποιείται σε χρήμα (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.3 Προ-πτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης

2.3.1 Ο σκοπός

Ο σκοπός της προ-πτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης συνολικά είναι με την υπογραφή της σύμβασης να παρέχεται η δυνατότητα στην επιχείρηση να μπορεί να διατηρηθεί, να αξιοποιηθεί, να αναδιρθρωθεί και να ανορθωθεί. Η σύμβαση εξυγίανσης δεν θα πρέπει είτε να φέρει κανέναν πιστωτή που δεν συμφωνεί με τη σύμβαση σε χειρότερη οικονομική θέση από ότι θα βρισκόταν αν πτώχευε ο οφειλέτης, είτε να τον υποχρεώνει να λάβει χρηματικά ποσά μικρότερα από αυτά που θα λάμβανε με την άσκηση των δικαιωμάτων του (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου

4738/2020). Παρά ταύτα θα πρέπει να ικανοποιηθούν στο ακέραιο και οι απαιτήσεις των μη συμφωνούντων πιστωτών (Ψυχομάνης, 2021) και στην λογική αυτή στηρίζεται η διαδικασία εξυγίανσης.

Πιο συγκεκριμένα, ο νομοθέτης με τον προσωπικό του χαρακτήρα έχει ως στόχο να προσφέρει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις που πλήττονται οικονομικώς να έχουν μία δεύτερη ευκαιρία και αν είναι δυνατόν να μην προβούν σε πτώχευση. Όπως έχει αναφερθεί και στις προηγούμενες ενότητες στην διαδικασία συμμετέχουν φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν πτωχευτική ικανότητα αλλά είναι βιώσιμα κατά τη διάρκεια αντιμετώπισης οικονομικών προβλημάτων (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020). Στόχος να επιτευχθεί η εξυγίανση όσο το δυνατόν νωρίτερα γιατί επιχειρήσεις που φτάνουν κοντά στην πτώχευση είναι δύσκολο να εξυγιανθούν (Χριστοπούλου-Καραφλού, 2017). Άλλωστε η εξυγίανση είναι το στάδιο πριν την πτώχευση και έχει ως στόχο την αποτροπή της πτώχευσης (Περάκης, 2017). Η εξυγίανση για μία επιχείρηση δεν ξεκινά σύμφωνα με το νόμο 4336/2015 μόνο όταν υπάρχει αδυναμία εκπλήρωσης αλλά και όταν υπάρχουν και λόγοι για πιθανή αφερεγγυότητα (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4336/2015, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Χριστοπούλου-Καραφλού, 2017). Η εξυγίανση στοχεύει στη σύναψη νέων συμφωνιών που στόχο έχει την διάσωση της επιχείρησης ανεξαρτήτως του τρόπου που θα επιτευχθεί αυτή (Ψυχομάνης, 2021)

Όσον αφορά το συλλογικό χαρακτήρα της διαδικασίας, αποτυπώνεται στην ικανοποίηση συνολικά των πιστωτών. Με την εξυγίανση, η επιχείρηση θα συνεχίσει να υφίσταται ενώ επίσης θα πρέπει να διατηρήσει την θέση εργασίας. Επιτυχημένη θεωρείται εφόσον αφήνει θετικό αποτύπωμα στην κοινωνία και στην οικονομία, σε αυτό άλλωστε στοχεύει ο νομοθέτης (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η γενικότερη λογική της νομοθεσίας περιλαμβάνει την παρούσα ή μελλοντική αδυναμία εκπλήρωσης των υποχρεώσεων. Εκτός από τη μελλοντική ή πιθανή αδυναμία, ο νομοθέτης εξετάζει κ την παρούσα αδυναμία εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του οφειλέτη (Ψυχομάνης, 2019).

Ένας οφειλέτης, ο οποίος αδυνατεί να εκπληρώσει τις παρούσες υποχρεώσεις του, δεν θα προβεί άμεσα σε παύση πληρωμών. Η παύση πληρωμών είναι μία διαδικασία η οποία για να πραγματοποιηθεί θα πρέπει οφειλέτης να μην μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του στο μεγαλύτερο ποσοστό ή στο σύνολό τους και (Παϊζής, 2016 Χριστοπούλου, 2016).

Ο καθολικός χαρακτήρας της διαδικασίας αναφέρεται στην αρχή της καθολικότητας και περιλαμβάνει τους πιστωτές στο σύνολό τους είτε αυτοί έχουν προσυπογράψει την σύμβαση ρύθμισης εξυγίανσης είτε όχι. Η εξυγίανση αποτελεί έκφραση της αρχής της καθολικότητας. Πριν από το νόμο 4738/2020 ο νόμος 4013/2011 αποτέλεσε τον πρόδρομο νόμο για να εισαχθεί η διαδικασία της εξυγίανσης έτσι ώστε να διασωθεί μια επιχείρηση πριν αυτή απαξιωθεί πλήρως. Επίσης σκοπός είναι και η ανάπτυξη της εξυγιασμένης επιχείρησης και έτσι θα επιτευχθεί ο στόχος της δέσμευσης των πιστωτών που αποτέλεσε βασικό αντικείμενο του νόμου 4013/2011. (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4013/2011, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Τέλος, όσον αφορά το δυνητικό χαρακτήρα της διαδικασίας εξυγίανσης, αποτυπώνεται στη μη υποχρεωτικότητα καθώς αποτελεί επιλογή του οφειλέτη. Με την εφαρμογή του νόμου 4446/2016 δίνεται το δικαίωμα στους πιστωτές να υποβάλουν αίτηση έτσι ώστε ο οφειλέτης τους να ενταχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης αλλά μόνο όταν υπάρχει παύση πληρωμών

(lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4446/2016, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Χριστοπούλου-Καραφλού, 2017).

2.3.2 Η διαδικασία

Η διαδικασία της εξυγίανσης για να προχωρήσει στα επόμενα στάδια απαιτείται η συμφωνία και η συναίνεση από πλευράς των πιστωτών. Πιο συγκεκριμένα απαιτείται η συναίνεση της πλειοψηφίας των πιστωτών ήτοι πενήντα τοις εκατό (50%) καθώς και η συναίνεση της πλειοψηφίας των πιστωτών που κατέχουν ειδικά προνόμια ήτοι πενήντα τοις εκατό (50%). Έχει προβλεφθεί από το νομοθέτη ότι σε περίπτωση μη υπογραφής της συμφωνίας εξυγίανσης, παρά το γεγονός της συναίνεσης, να προχωρήσει η διαδικασία μέσω δικαστηρίου. Το δικαστήριο επικυρώνει την συμφωνία εξυγίανσης δίνοντάς της δεσμευτικό χαρακτήρα έναντι και των μη συναινούντων πιστωτών όταν το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνόλου των απαιτήσεων συμφωνεί και η πλειοψηφία των πιστωτών που κατέχουν απαιτήσεις με ειδικό προνόμιο ήτοι το πενήντα τοις εκατό (50%) (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr, <http://www.keyd.gov.gr/>, <https://www.hellenicparliament.gr/>, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Ψυχομάνης, 2019).

Ο νόμος 4738/2020 κλήθηκε να αντιμετωπίσει ένα φαινόμενο που εμφανίζεται συχνά στην ελληνική οικονομία όπου τόσο το δημόσιο όσο και οι δημόσιοι φορείς δεν αποδέχονταν τις συμφωνίες εξυγίανσης. Το φαινόμενο αυτό παρατηρήθηκε ακόμα κι όταν το ελληνικό δημόσιο ήταν σε θέση να κερδίσει περισσότερα με τη σύναψη της συμφωνίας εξυγίανσης παρά την περίπτωση πτώχευσης του οφειλέτη. Ο νομοθέτης θέσπισε το πλαίσιο που θα λειτουργούν τόσο το δημόσιο όσο οι δημόσιοι φορείς και συνεπώς όταν τηρούνται οι προϋποθέσεις να συναινεί στην υπογραφή της συμφωνίας. Βασική προϋπόθεση είναι η οφειλή προς τον αντίστοιχο φορέα να μην υπερβαίνει τα δεκαπέντε εκατομμύρια ευρώ (15.000.000€), να είναι μικρότερη η οφειλή σε σχέση με το σύνολο των ιδιωτικών πιστώσεων και τέλος η συμφωνία της εξυγίανσης να μη φέρει το φορέα σε δυσχερέστερη θέση από την περίπτωση πτώχευσης του οφειλέτη (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4013/2011, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.3.3 Η συμφωνία εξυγίανσης

Το περιεχόμενο της συμφωνίας για την εξυγίανση σύμφωνα με το νόμο 4738/2020 στηρίζεται στο άρθρο 103 του Πτωχευτικού Κώδικα (νόμος 3588/2007) και περιλαμβάνει και κάποιες νέες προσθήκες (lawspot.gr/, e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 3588/2007, Νόμος 4013/2011, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Χριστοπούλου-Καραφλού, 2017).

Πιο αναλυτικά, η σύμβαση εξυγίανσης περιλαμβάνει την αλλαγή του χρονικού ορίζοντα αποπληρωμής των απαιτήσεων καθώς και τους όρους αποπληρωμής, ενώ μπορεί να περιληφθεί και η μεταβολή του επιτοκίου αλλά και η αλλαγή υποθήκης ή ενεχυρίασης των εμπραγμάτων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη. Περιλαμβάνει και τη δυνατότητα εκποίησης των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη αλλά και την αποπληρωμή υψηλότερων

ποσών όταν ο οφειλέτης βρίσκεται σε καλή οικονομική κατάσταση. Δίνεται επίσης η δυνατότητα στον οφειλέτη να εκδώσει μετοχές για να κεφαλαιοποιήσει τις υποχρεώσεις του αλλά και πριν την κεφαλαιοποίηση μπορεί να μειωθεί το μετοχικό κεφάλαιο τόσο για το σχηματισμό αποθεματικού όσο και για την απόσβεση ζημιών καθώς και τη μείωση απαιτήσεων (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020.)

Στο πλαίσιο της συμφωνίας εξυγίανσης αναστέλλονται οι διώξεις των πιστωτών που συμφωνούν και προσυπογράφουν την συμφωνία μέχρι ενός ορισμένου χρονικού διαστήματος, ωστόσο αυτό δεν ισχύει για τους μη συμφωνούντες πιστωτές όπου το χρονικό διάστημα αυτό ορίζεται στους τρεις μήνες. Ο οφειλέτης με τους πιστωτές δύνανται να συμφωνήσουν την δυνατότητα ανάθεσης της επιχείρησης σε τρίτο διαδικασία της εξυγίανσης, όπως επίσης και τους όρους σχέσεων που υφίστανται. Όσον αφορά την ανάθεση της επιχείρησης σε τρίτο ή τη μεταβίβαση σε νέο φορέα ρυθμίζονται σχετικά για τις μεταβιβάσεις μετοχών που προκύπτουν από την νέα κεφαλαιοποίηση. Για τους όρους σχέσεων που προκύπτουν μπορούν να ιεραρχηθούν οι πιστωτές και να προβούν σε πληρωμή των απαιτήσεων κυρίως των πιστωτών τους δεν είναι διατεθειμένοι να δώσουν χρόνο στον οφειλέτη και επιθυμούν να προβούν άμεσα σε διώξεις για τις πιστώσεις τους (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Τέλος, ο νόμος 4738/2020 δίνει για πρώτη φορά τη δυνατότητα στον οφειλέτη ή στο διαχειριστή ή στο φορέα μεταβίβασης της επιχείρησης τη δυνατότητα χρηματοδότησης είτε νέας, είτε ενδιάμεσης, που σκοπό έχει την διατήρηση της αξίας επιχείρησης καθώς και την εφαρμογή του σχεδίου της επιχείρησης για την εξυγίανση της (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η συμφωνία της εξυγίανσης αποτελεί ένα ιδιωτικό έγγραφο, ωστόσο όταν απαιτείται θα συνταχθεί δημόσιο έγγραφο από συμβολαιογράφο ή από το δικαστήριο. Η ισχύς της συμφωνίας καθορίζεται από το δικαστήριο, ενώ όταν δεν απαιτείται δικαστήριο ορίζεται από το ιδιωτικό έγγραφο που συντάσσεται (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Όταν η αίτηση εξυγίανσης απευθύνεται στο δικαστήριο θα πρέπει να περιλαμβάνει εκτός από τα στοιχεία του οφειλέτη καθώς και τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού, να κατατίθεται ονομαστικός πίνακας πιστωτών και οι αντίστοιχες πιστώσεις είτε αυτές αφορούν πιστώσεις με ειδικά ή με γενικά προνόμια. Επίσης, πρέπει να κατατίθενται και οι όροι του σχεδίου της εξυγίανσης και πιο συγκεκριμένα η διάρκεια, οι προτάσεις ρύθμισης του ενεργητικού και του παθητικού του οφειλέτη, οι τρόποι ενημέρωσης και διαβούλευσης και οι τρόποι χρηματοδότησης (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Τα παραπάνω έγγραφα κατατίθενται στο δικαστήριο συνοδευόμενα από τα απαραίτητα δικαιολογητικά από πλευράς είτε των πιστωτών είτε του οφειλέτη, τα οποία τα καταθέτει ο δεύτερος στο δικαστήριο. Απαραίτητο έγγραφο για την ολοκλήρωση της διαδικασίας είναι η έκθεση του εμπειρογνώμονα (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Με την υποβολή της αίτησης γίνεται αναστολή εκτέλεσης των μέτρων που υφίσταται μέχρι την υποβολή της αίτησης καθώς και η λήψη νέων ασφαλιστικών μέτρων κατά του οφειλέτη,

ενώ ο οφειλέτης δεν μπορεί να προβεί σε αλλαγές της περιουσιακής κατάστασής του (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.3.4 Η ακύρωση της συμφωνία εξυγίανσης

Για να ακυρωθεί μία συμφωνία θα πρέπει ο οφειλέτης να μην τηρεί τους όρους της συμφωνίας ή εναλλακτικά να καταγγελλθεί τόσο από τους πιστωτές που έχουν συμφωνήσει όσο και από αυτούς που δεν έχουν συναινέσει αλλά θίγονται καθώς έχουν έννομο συμφέρον. Λόγοι ακύρωσης της απόφασης του δικαστηρίου για ακύρωση της συμφωνίας είναι η ύπαρξη δόλου από την πλευρά του οφειλέτη, η δημιουργία συμπαιγνίας του οφειλέτη με κάποιον ή κάποιους πιστωτές και συνεπώς θίγεται κάποιος τρίτος πιστωτής. Με την ακύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης αποδεδειγμένα αυτοδικαίως οι όροι που ίσχυαν με τη συμφωνία. Όταν μία συμφωνία εξυγίανσης τελεί υπό αίρεση θα πρέπει να πληρωθεί η αίρεση σε εύλογο χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τους 9 μήνες από την επικύρωση της (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4 Πτώχευση

2.4.1 Ο σκοπός

Ο σκοπός της πτώχευσης είναι η ταχεία ρευστοποίηση του συνόλου της περιουσίας έτσι ώστε να αποφευχθεί η απαξίωση των περιουσιακών στοιχείων του καθώς και να υπάρξει ικανοποίηση των απαιτήσεων των πιστωτών. Μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και της γρήγορης εκκαθάρισης υπάρχει ένα οικονομικό όφελος που δεν είναι άλλο από την επιστροφή των παραγωγικών μέσων στη παραγωγική διαδικασία. Με τη ρευστοποίηση των λειτουργικών παραγωγικών διατηρείται μέρος της άυλης αξίας στην επιχείρηση λόγω της διάθεσής τους. Οι αρνητικές συνέπειες της πτώχευσης μειώνονται λόγω της απαλλαγής των χρεών από πλευράς οφειλετών (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.2 Οι προϋποθέσεις και τα υποκείμενα υπαγωγής

Με την εφαρμογή του νόμου 4738/2020 η πτωχευτική ικανότητα εκτός από τα νομικά πρόσωπα διευρύνεται και στα φυσικά πρόσωπα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα. Εμφανίζεται για πρώτη φορά με την εφαρμογή αυτού του νόμου και η ικανότητα για πτώχευση στα νομικά πρόσωπα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα αλλά δεν επιδιώκουν

οικονομικό σκοπό. Η πτώχευση αποτελεί έναν τρόπο αντιμετώπισης των οικονομικών δυσκολιών και της μεγάλης υπερχρέωσης, διότι η διευρυμένη χρήση πιστώσεων αυξάνει τον κίνδυνο αδυναμίας εξυπηρέτησης των οικονομικών υποχρεώσεων που αντικατοπτρίζονται άμεσα στους πιστωτές και έμμεσα στο οικονομικό και κοινωνικό σύστημα. Από τη δυνατότητα πτώχευσης εξαιρούνται τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ένας οφειλέτης για να προχωρήσει σε παύση πληρωμών θα πρέπει να το αιτηθεί ο ίδιος και θα πρέπει να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει τις ληξιπρόθεσμες χρηματικές υποχρεώσεις του σε μόνιμη και σταθερή βάση. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοτικό τεκμήριο της παύσης πληρωμών εμφανίζεται όταν τουλάχιστον το 40% των συνολικών ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων για περίοδο τουλάχιστον 6 μηνών δεν μπορεί να καταβληθεί και σωρευτικά το ποσό αυτό ξεπερνά τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (30.000€). Για να κηρυχθεί η πτώχευση θα πρέπει τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχει ο οφειλέτης ή το εισόδημα του να αρκούν για την κάλυψη του συνόλου των εξόδων της διαδικασίας (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.3 Η ακύρωση και ανάκληση της αίτησης για πτώχευση

Για να γίνει αποδεκτή η αίτηση πτώχευσης που προέρχεται από τους πιστωτές θα πρέπει αυτοί να εκπροσωπούν τουλάχιστον το 30% του συνόλου των απαιτήσεων και τουλάχιστον το 20% των ενέγγυων πιστωτών, διαφορετικά απορρίπτεται. Το πτωχευτικό δικαστήριο που ασχολείται με τις αιτήσεις πτώχευσης μπορεί επίσης να απορρίψει αιτήσεις που δεν καλύπτουν τόσο τις υποκειμενικές όσο και τις αντικειμενικές προϋποθέσεις για την κήρυξη της πτώχευσης. Επίσης, μπορεί να απορρίψει την αίτηση όταν το δικαστήριο διαπιστώσει ότι είτε ο οφειλέτης είτε ο πιστωτής παρακινεί τη διαδικασία για ίδιο όφελος, είτε όσον αφορά την κάλυψη των υποχρεώσεών του, είτε για άσχετο λόγο (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η απόφαση του δικαστηρίου για την κήρυξη της πτώχευσης μπορεί να ανακληθεί ύστερα από αίτηση που προέρχεται αποκλειστικά από τον οφειλέτη και περιλαμβάνει την έγγραφη συναίνεση και ικανοποίηση του αιτήματος από την πλευρά των πιστωτών (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.4 Οι συνέπειες πτώχευσης στους οφειλέτες

Στην ενότητα θα μελετηθούν οι συνέπειες της κήρυξης πτώχευσης που αφορούν αποκλειστικά τα φυσικά πρόσωπα. Στα φυσικά πρόσωπα που έχουν κηρύξει πτώχευση περιλαμβάνονται και οι διαχειριστές των νομικών προσώπων. Παρά το γεγονός της πτώχευσης, το φυσικό πρόσωπο δεν στερείται της άδειας ασκήσεως επαγγέλματος. Έτσι δίνεται στον οφειλέτη μία δεύτερη ευκαιρία έτσι ώστε να συνεχίσει να δραστηριοποιείται στην παραγωγική διαδικασία και να αποκτήσει εκ νέου περιουσία (e-nomothesia.gr/,

taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ο οφειλέτης που προβαίνει σε πτώχευση δεσμεύει όλη του την περιουσία. Στην πτωχευτική περιουσία περιλαμβάνεται και το μέρος του ετήσιου εισοδήματος που υπερβαίνει των εύλογων δαπανών διαβίωσης. Με αυτόν τον τρόπο ο νομοθέτης στοχεύει στην εξάλειψη φαινομένων καταστρατήγησης της διαδικασίας, διότι μπορεί να υπάρχουν άτομα που ενώ δεν έχουν κινητή ή ακίνητη περιουσία αυτοί να λαμβάνουν υψηλά εισοδήματα. Για να είναι πιο ξεκάθαρο, ο νομοθέτης ορίζει ότι τα ποσά αυτά θα ανήκουν στη πτωχευτική περιουσία όταν υπερβαίνουν το πενταπλάσιο των δαπανών διαβίωσης. Ωστόσο όταν υπάρχουν μεταβολές που εισοδήματος που ξεπερνούν το 35% (είτε αύξηση, είτε μείωση) τότε προβλέπεται προσαρμογή της πτωχευτικής περιουσίας που αφορά το εισόδημα. Στην πτωχευτική περιουσία περιλαμβάνεται και η κύρια κατοικία του οφειλέτη την και άλλα πάγια στοιχεία που η αξία τους ξεπερνά το 10% των χρεών του καθώς και τις 100.000€ (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Με την υπαγωγή σε κατάσταση πτώχευσης ο οφειλέτης δεν έχει το δικαίωμα διοίκησης της περιουσίας και αυτό το ασκεί ο σύνδικος. Ωστόσο ο οφειλέτης μπορεί μέσω δικαστηρίου και με τη σύμφωνη γνώμη των πιστωτών να αποκτήσει τη διοίκηση, τη διαχείριση και τη διάθεσή της περιουσίας του πάντα με την σύμπραξη του συνδίκου. Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητη η συνεργασία και η ενημέρωση του συνδίκου(e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.5 Οι συνέπειες πτώχευσης στους πιστωτές

Όσον αφορά τους πιστωτές, ο νόμος 4738/2020 τους διακρίνει σε τέσσερις κατηγορίες: ανέγγυους, ενέγγυους, γενικούς προνομιούχους και πιστωτές τελευταίας σειράς. Στην πρώτη κατηγορία αναφέρονται οι πιστωτές εκείνοι που δεν διασφαλίζονται με κανένα προνόμιο και με καμία εμπράγματα ασφάλεια, ενώ στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν αυτοί που διασφαλίζονται με κάποιο ειδικό προνόμιο είτε με κάποια εμπράγματα ασφάλεια. Στην τρίτη κατηγορία αναφέρονται οι πιστωτές εκείνοι που ικανοποιούνται προνομιακά από το σύνολο της περιουσίας σε πτώχευση ενώ τέλος στην τελευταία κατηγορία αναφέρονται οι πιστωτές που ικανοποιούνται όταν ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις της πρώτης κατηγορίας. Τέλος, υπάρχει μία ακόμη κατηγορία που αναφέρονται ως ομαδικούς πιστωτές και οι απαιτήσεις τους ξεκίνησαν μετά την πτώχευση (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Οι απαιτήσεις πλην των ενέγγυων πιστωτών που ήταν ληξιπρόθεσμες κατά την κήρυξη της πτώχευσης θεωρούνται ότι έχουν λήξει, ενώ οι απαιτήσεις των ενέγγυων γίνονται απαιτητές όταν λήξουν πραγματικά. Αντίστοιχα, οι μη ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις οι οποίες είναι άτοκες, μειώνονται κατά το ποσό του ονομαστικού τόκου για το χρονικό διάστημα από την κήρυξη της πτώχευσης μέχρι την πραγματική τους λήξη (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.6 Οι συνέπειες πτώχευσης στις συμβάσεις

Όσον αφορά τις συμβάσεις που εκκρεμούσαν, σύμφωνα με τον νόμο 4738/2020 λήγουν αυτόματα και χωρίς αποζημίωση των πιστωτών μετά το πέρας των 60 ημερών από την κήρυξη της πτώχευσης. Σύμφωνα με τον πτωχευτικό κώδικα που εφαρμοζόταν πριν το νόμο 4738/2020, οι εκκρεμείς αμφοτεροβαρείς συμβάσεις διατηρούσαν την ισχύ τους. Στην περίπτωση που ο σύνδικος αξιολογήσει ότι οι συμβάσεις που υφίστανται βοηθούν τη διαδικασία πτώχευσης και οδηγούν στην αύξηση του ενεργητικού της επιχείρησης, τότε αυτές οι συμβάσεις παραμένουν σε ισχύ (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ο σύνδικος είναι σε θέση να διαπραγματεύεται συμβάσεις που αφορούν τη διαδικασία της πτώχευσης. Στους όρους που αναφέρονται δεν θα πρέπει η κήρυξη πτώχευσης να είναι λόγος για τη λύση ή την τροποποίηση της σύμβασης (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Όσον αφορά τις συμβάσεις εργασίας, έχοντας τη σύμφωνη γνώμη του εισηγητή αλλά και της συνέλευσης των πιστωτών, ο σύνδικος δύναται να συνάψει καινούργια σύμβαση ορισμένου χρόνου με τους εργαζόμενους διατηρώντας τους ίδιους όρους που υπήρχαν τη προηγούμενη σύμβαση. Με τον τρόπο αυτό εξοικονομούνται πόροι και βοηθούν το έργο του συνδίκου (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.7 Ο αποχωρισμός και η πτωχευτική διεκδίκηση

Όσον αφορά τον αποχωρισμό, ο δικαιούχος υποβάλει μία αίτηση που απευθύνεται στο σύνδικο ζητώντας να εξαιρεθεί από την πτωχευτική περιουσία μόνο στην περίπτωση που υπάρχει έμπρακτο ή ενοχικό δικαίωμα σε αντικείμενο που δεν ανήκει στον οφειλέτη. Αν δεν μπορεί να υλοποιηθεί το αίτημά του τότε ο δικαιούχος συμμετέχει με την ιδιότητα του πτωχευτικού πιστωτή στη διαδικασία της πτώχευσης (e-nomothesia.gr/ taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Όσον αφορά την πτωχευτική διεκδίκηση, αφορά τους πωλητές που είχαν πουλήσει εμπορεύματα στον οφειλέτη πριν τη διαδικασία της πτώχευσης. Τότε αναγνωρίζεται το δικαίωμα στον πωλητή της διεκδίκησης ή επίσχεσης αφού τα εμπορεύματα δεν έχουν έρθει στην κατοχή του οφειλέτη σε τρίτο πρόσωπο που λειτουργεί για το λογαριασμό του (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.8 Η πτωχευτική ανάκληση

Στο χρονικό διάστημα από την παύση των πληρωμών της πρόσληψης ελέγχονται όλες οι πράξεις που πραγματοποίησε οφειλέτης. Θα πρέπει αυτές οι πράξεις να μην είναι επιζήμιες αλλιώς ανακαλούνται. Στις επιζήμιες πράξεις περιλαμβάνονται οι δωρεές, όπου εξαιρούνται

οι κοινωνικές δωρεές, οι πληρωμές των μη ληξιπρόθεσμων χρεών, οι πληρωμές οι ληξιπρόθεσμες εξοφλήθηκαν με μη αποδεκτό τρόπο. Κατά την διενέργεια του ελέγχου, ελέγχεται αν οι συμβαλλόμενοι γνώριζαν καθ' οποιοδήποτε τρόπο την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη και αν πραγματοποίησαν την πράξη με δόλο απέναντι στους πιστωτές. Όποια πράξη ανακληθεί τότε θα πρέπει να επαναμεταβιβάσει το περιουσιακό στοιχείο ώστε να συμπεριληφθεί στη πτωχευτική περιουσία, ενώ αν πρόκειται για δωρεά να επιστρέψει τον πλουτισμό (e-nomothesia.gr/taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Ψυχομάνης, 2019).

2.4.9 Οι συνέπειες πτώχευσης στα νομικά πρόσωπα

Όσον αφορά νομικά πρόσωπα και ειδικότερα τις ανώνυμες εταιρείες, τα μέλη που είναι υπεύθυνα για την καθυστέρηση της υποβολής αίτησης πτώχευσης ευθύνονται ολοκληρωτικά για τις ζημιές που παθαίνουν οι πιστωτές τους. Οι ζημιές αυτές προέρχονται από τη μείωση του πτωχευτικού μερίσματος, καθώς και τις απαιτήσεις μετά την 31η ημέρα ύστερα από την παύση πληρωμών και μέχρι την υποβολή αίτησης πτώχευσης. Αν διαπιστωθεί ότι η ανώνυμη εταιρεία προέβη σε παύση πληρωμών με δόλο ή σοβαρή αμέλεια των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου τότε τα μέλη ευθύνονται για την αποζημίωση των πιστωτών (e-nomothesia.gr/taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.10 Το πτωχευτικό δικαστήριο

Το πτωχευτικό δικαστήριο είναι αρμόδιο για την πτωχευτική διαδικασία αλλά ασκεί και την ανώτατη εποπτεία, τη διεύθυνση των εργασιών. Το δικαστήριο εκδικάζει κάθε υπόθεση χωρίς εξαιρέσεις, ωστόσο θα πρέπει να είναι ενήμερο για τις κυρίες παρεμβάσεις που ασκούνται με δικόγραφο τουλάχιστον τρεις ημέρες πριν τη δικάσιμο (e-nomothesia.gr/taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.11 Ο εισηγητής

Το ρόλο του εισηγητή στην πτωχευτική διαδικασία αναλαμβάνει κάποιος πρωτοδίκης ή ειρηνοδίκης, ανάλογα την περίπτωση. Ο εισηγητής υποβάλλει στο πτωχευτικό δικαστήριο την εισήγηση για την αποδοχή ή μη της αιτήσεως. Όταν η αίτηση γίνει αποδεκτή, οφείλει να ενημερώσει και να επιβλέπει το σύνδικο και να επιτηρεί και να βοηθά στις διαδικασίες της πτώχευσης. Στη διαδικασία πτώχευσης, ο εισηγητής έχει και ανακριτικά καθήκοντα και μπορεί να ελέγξει πράξεις που κρίνει ο ίδιος σε συνεργασία με τις οικονομικές αρχές. Ο εισηγητής επιβάλλει πρόστιμο από 500 ευρώ έως 2.000 ευρώ όταν ο οφειλέτης δεν έχει συνεργαστεί στο προβλεπόμενο χρονικό διάστημα (e-nomothesia.gr/taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.12 Ο σύνδικος

Τον πιο σημαντικό ρόλο στην πτωχευτική διαδικασία αναλαμβάνει ο σύνδικος. Ο σύνδικος είναι το πρόσωπο που προτείνεται από τον αιτούντα πιστωτή ή από τον πιστωτή που κατέχει τις μεγαλύτερες απαιτήσεις έναντι του οφειλέτη. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται τυχόν παραιτήσεις από πλευράς των συνδίκων και έτσι συνεχίζεται απρόσκοπτα η διαδικασία. Όταν ο σύνδικος δεν πληρεί τις προϋποθέσεις, τότε το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί να ορίσει κάποιον άλλον (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ο σύνδικος είναι επιφορτισμένος με την ευθύνη σύνταξης οικονομικών καταστάσεων καθώς και την υποβολή φορολογικών δηλώσεων. Για το λόγο αυτό με την ανάληψη της θέσης, ο σύνδικος προβαίνει σε απογραφή και στη συνέχεια καταγράφει τις υποθήκες και τις προσομοιώσεις που υπάρχουν. Στην συνέχεια συντάσσει μία έκθεση με την περιγραφή των ακινήτων στις οποίες ζητούνται εγγραφές υποθηκών καθώς και το ενοικιαζόμενο ύψος των ασφαλιζόμενων απαιτήσεων. Εξαιρέση υφίσταται μόνο για πράγματα που υπόκειται σε φθορά ή σε άμεση υποτίμηση της αξίας τους (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Στις υποχρεώσεις του συνδίκου είναι η είσπραξη των απαιτήσεων και συνεπώς είναι υπεύθυνος για το άνοιγμα ειδικού λογαριασμού σε Εμπορική Τράπεζα σε όνομα του οφειλέτη σε πτώχευση αναγράφοντας σαφώς ότι είναι στη διαδικασία πτώχευσης. Με την εφαρμογή του νόμου 4738/2020 ο σύνδικος έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει το λογαριασμό αυτό, για την κάλυψη των δαπανών και τον εξόδων της πτώχευσης, έχοντας τη σύμφωνη γνώμη της συνέλευσης των πιστωτών (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.13 Η συνέλευση των πιστωτών

Στην συνέλευση πιστωτών περιλαμβάνονται όλοι οι πιστωτές ανεξάρτητα αν κατέχουν προνόμια οι εμπράγματα ασφάλειες καθώς και οι πιστωτές που οι απαιτήσεις τελούν υπό αίρεση. Αρχικώς, περιλαμβάνονται οι πιστωτές που έχουν επαληθευθεί οι πιστώσεις τους και καταγράφονται στο ισοζύγιο της επιχείρησης, ενώ μετά την κήρυξη της πτώχευσης περιλαμβάνονται μόνο οι πιστωτές που οι πιστώσεις τους έγιναν αποδεκτές. Η συνέλευση συγκαλείται από τον εισηγητή, ενώ μπορεί να αποφασίσει την παροχή πληροφοριών από τον σύνδικο (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.14 Η εξέλεξη των πιστώσεων

Ο σύνδικος παραλαμβάνει από τον οφειλέτη στο κατάλογο των πιστωτών που περιλαμβάνει αναλυτικά τα στοιχεία των πιστωτών καθώς και το ύψος των απαιτήσεων. Στη συνέχεια ο σύνδικος ενημερώνει τους πιστωτές να καταθέσουν τα απαραίτητα έγγραφα στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας και τους κοινοποιούνται οι προθεσμίες για την αναγγελία και την

επαλήθευση των απαιτήσεων Αν παρέλθει η ημερομηνία τότε οι πιστωτές θα πρέπει να υποβάλλουν μόνοι τους αίτηση επαλήθευσης των πιστώσεων τους στο πρωτεύον δικαστήριο καλύπτοντας εξ ολοκλήρου τα έξοδα μόνοι τους (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η αναγγελία καταχωρείται στο Ηλεκτρονικό Μητρώο Φερεγγυότητας και περιλαμβάνει το είδος, την αιτία, το χρόνο γέννησης, το ύψος καθώς και αν συμπεριλαμβάνει εμπράγματο ασφαλεία ή έχει προνομιακό χαρακτήρα. Ο σύνδικος από την πλευρά του, εντός τριών μηνών επαληθεύει τις απαιτήσεις και συντάσσει πίνακα πρωτευόντων πιστωμάτων (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.15 Η εκκαθάριση και η διανομή

Η ρευστοποίηση του ενεργητικού της επιχείρησης πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της απογραφής από το σύνδικο χωρίς να απαιτείται η επαλήθευση των πιστωτών. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται οποιαδήποτε καθυστέρηση στη διαδικασία ρευστοποίησης του ενεργητικού, διότι μία καθυστέρηση μπορεί να απαξιώσει αρκετά περιουσιακά στοιχεία, ενώ αυξάνει τα έξοδα που αφορούν την ασφάλισή τους και τη φύλαξή τους. Η ταχύτερη διαδικασία ρευστοποίησης που εφαρμόζεται με το νόμο 4738/2020, προσφέρει και τη δυνατότητα στην εθνική οικονομία να επιστρέψουν περιουσιακά στοιχεία στην παραγωγική διαδικασία πιο άμεσα (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Όπως έχει αναφερθεί προηγουμένως, ο σύνδικος διενεργεί την απογραφή των στοιχείων και συντάσσει έκθεση που περιλαμβάνει κάθε δυνατή πληροφορία για το ενεργητικό της επιχείρησης. Επίσης, στις προηγούμενες ενότητες αναφέρθηκε ότι ο σύνδικος δύναται να καλύψει τα έξοδα και τις δαπάνες εκκαθάρισης για να συνεχίσει τη λειτουργία της επιχείρησης (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Για να προχωρήσει η διαδικασία του πλειστηριασμού θα πρέπει να την αναλάβει συμβολαιογράφος, όπου τα έξοδά του καλύπτονται από την επιχείρηση, ενώ με την εφαρμογή του νόμου 4738/2020 ο πλειστηριασμός πραγματοποιείται ηλεκτρονικά και όχι με σφραγισμένες προσφορές. Στην συνέχεια, συνεδριάζει η συνέλευση των πιστωτών, ύστερα από πρόσκληση του συνδίκου και καλείται να αποφασίσει την έγκριση ή την απόρριψη της συναλλαγής. Με την έγκριση ο σύνδικος ενημερώνει εγγράφως τον αγοραστή και τον καλεί να υπογράψει τη σύμβαση εντός πέντε εργάσιμων ημερών. Όταν καταβληθεί το τίμημα εντός των προβλεπόμενων ημερομηνιών, τότε συντάσσεται πράξη εξόφλησης και διαγράφονται τα βάρη υπέρ τρίτων (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.16 Οι πτωχέυσεις μικρού αντικειμένου

Μία επιχείρηση για να χαρακτηριστεί ως πολύ μικρή δεν θα πρέπει δύο από τα τρία κριτήρια να παραβιάζονται. Πιο συγκεκριμένα μία πολύ μικρή επιχείρηση δεν θα πρέπει το σύνολο του

ενεργητικού της να ξεπερνά τις 350.000€, ο καθαρός κύκλος εργασιών να ξεπερνά τις 700.000€ και να μην απασχολεί πάνω από 10 άτομα μεσοσταθμικά κατά τη διάρκεια ενός έτους. Όταν μία πολύ μικρή επιχείρηση βρίσκεται σε διαδικασία πτώχευσης, ακολουθείται μία απλοποιημένη διαδικασία, όπου αρμόδιο δικαστήριο για την κήρυξη πτώχευσης είναι το Ειρηνοδικείο της έδρας του οφειλέτη (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Για την πτώχευση μικρού αντικειμένου υποβάλλεται η αίτηση ηλεκτρονικά μέσω του ηλεκτρονικού μητρώου φερεγγυότητας και για 30 ημέρες δημοσιοποιείται. Όταν δεν υφίστανται παρεμβάσεις τότε γίνεται δεκτή από το δικαστήριο εφόσον παρέλθει το προβλεπόμενο χρονικό διάστημα. Όπως ισχύει γενικότερα στη διαδικασία της πτώχευσης έτσι και στην αίτηση του οφειλέτη για πτώχευση μικρού αντικειμένου πρέπει να κατατίθενται τα απαραίτητα οικονομικά στοιχεία καθώς και η κατάσταση του συνόλου των πιστωτών, είτε αυτοί είναι ιδιώτες, είτε το δημόσιο (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η αίτηση απορρίπτεται όταν τα περιουσιακά στοιχεία δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας και πρέπει να συνεχιστεί η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης για την ικανοποίηση υποχρεώσεων. Στην περίπτωση που καλύπτονται τα έξοδα, η αίτηση γίνεται αποδεκτή και σφραγίζεται η πτωχευτική περιουσία και ορίζεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών. Ο οφειλέτης βρίσκεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών όταν δεν έχει καταβάλει για τουλάχιστον 6 μήνες το 60% των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων προς τα πιστωτικά ιδρύματα, τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και το δημόσιο και το ποσό ξεπερνάει τις 30.000€ (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.4.17 Η περάτωση της πτώχευσης

Η ολοκλήρωση της διαδικασίας της πτώχευσης ολοκληρώνεται επιτυχώς με την εκποίηση του συνόλου του ενεργητικού, είτε ανεπιτυχώς όταν τα στοιχεία του ενεργητικού έχουν εκποιηθεί και δεν έχουν εξοφληθεί οι πιστωτές, είτε όταν ξεπεράσει τα πέντε χρόνια από την κήρυξη της πτώχευσης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση το νομικό πρόσωπο επανέρχεται εξυγιασμένο στην παραγωγική διαδικασία (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

2.5 Ευάλωτοι οφειλέτες

Ο οφειλέτης που έχει κηρυχθεί σε πτώχευση και ανήκει στους οικονομικά ασθενέστερους, ήτοι λαμβάνει στεγαστικό επίδομα σύμφωνα με το νόμο 4472/2017, εντάσσεται στους ευάλωτους οφειλέτες. Όταν ισχύει αναγκαστική εκτέλεση από πιστωτή που έχει την υποθήκη ή την προσημείωση της υποθήκης (ενυπόθηκος ή προσημειούχος), και αφορά την κατοικία που διαμένει ο ευάλωτος οφειλέτης (κύρια κατοικία), τότε ο ευάλωτος οφειλέτης έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτήματος για μεταβίβαση ή μίσθωση της εν λόγω κατοικίας σε φορέα

απόκτησης και επαναμίσθωσης. Οι φορείς αυτοί είναι οι ιδιωτικές επιχειρήσεις που έχουν αναλάβει τα καθήκοντά εκ μέρους του δημοσίου, ειδικότερα, αναλαμβάνουν την υποχρέωση απόκτησης της κύριας κατοικίας του ευάλωτου οφειλέτη και τη μίσθωσή της στον τελευταίο. Με τον τρόπο αυτό οι οφειλέτες δεν εγκαταλείπουν την κύρια κατοικία τους, παραμένουν ως μισθωτές και με την ολοκλήρωση της διαδικασίας μπορούν να επαναγοράσουν την κατοικία (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η διάρκεια της μίσθωσης είναι 12 χρόνια και το μίσθωμα υπολογίζεται βάσει του μέσου επιτοκίου που αφορά τα κυμαινόμενα επιτόκια για τα στεγαστικά δάνεια τον προηγούμενο, από την περίοδο αναφοράς, μήνα προσαυξημένο με αυτό της ευρωπαϊκής κεντρικής τράπεζας, ενώ ισχύουν ετήσιες αναπροσαρμογές. Για να καταγγελθεί μία μίσθωση θα πρέπει ο οφειλέτης της να μην έχει καταβάλει τρία μισθώματα. Η επαναγορά της κύριας κατοικίας από τον ευάλωτο οφειλέτη επιτυγχάνεται μετά το πέρας των 12 ετών και με την καταβολή του συνόλου των μισθωμάτων για όλη την χρονική περίοδο. Για την διευκόλυνση της διαδικασίας της επαναγοράς της κύριας κατοικίας έχει προβλεφθεί στα πλαίσια του παρόντος νόμου η λήψη στεγαστικού δανείου (e-nomothesia.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

3 Σύγκριση μεταξύ των νόμων 4469/2017 και 4738/2020

3.1 Εισαγωγή

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει η σύγκριση μεταξύ του νόμου 4469/2017 και του νόμου 4738/2020.

Ο νόμος 4469/2017 προηγείται του νόμου 4738/2020 ωστόσο παρουσιάζουν κάποιες ομοιότητες αλλά και αρκετές διαφορές, όπου ο νεότερος νόμος έρχεται να καλύψει τα κενά και τις ελλείψεις του προγενέστερου. Σε αυτό το κεφάλαιο θα παρουσιαστούν αναλυτικά και με σαφήνεια οι ομοιότητες και οι διαφορές.

3.2 Οι προϋποθέσεις και τα υποκείμενα υπαγωγής

Όσον αφορά τα υποκείμενα υπαγωγής, τόσο στο νόμο 4469/2017 όσο και στο νόμο 4738/2020 αναφέρονται στα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν πτωχευτική ικανότητα. Και οι δύο νόμοι εξαιρούν από την υπαγωγή στις ευνοϊκές ρυθμίσεις που προσφέρουν, τους παρόχους επενδυτικών υπηρεσιών, τους Οργανισμούς Συλλογικών Επενδύσεων σε Κινητές Αξίες (ΟΣΕΚΑ), καθώς και οι Οργανισμούς Εναλλακτικών Επενδύσεων (ΟΕΕ), καθώς και τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα και τέλος τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Ο νόμος 4738/2020 εξαιρεί και τις ανασφαλιστικές επιχειρήσεις, ενώ αντίθετα επιτρέπει να ενταχθούν και οι αθλητικές ανώνυμες εταιρείες, κάτι το οποίο δε συνέβαινε με την εφαρμογή του νόμου 4469/2017 (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Για την υπαγωγή στο νόμο 4469/2017, το σύνολο των οφειλών του φυσικού ή νομικού προσώπου έπρεπε να ξεπερνά το ποσό των είκοσι χιλιάδων ευρώ (20.000€) ενώ για οφειλές κάτω του ποσού αυτού είχε προβλεφθεί η Κοινή Υπουργική Απόφαση 62134/4100/28.12.2017. Με την εφαρμογή του νόμου 4738/2020, το ποσό οφειλής ανέρχεται στις δέκα χιλιάδες ευρώ (10.000€) για να υπαχθεί το φυσικό ή νομικό πρόσωπο στις ρυθμίσεις του νόμου. (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Οι γενικές εξαιρέσεις περί μη υποβολής αίτησης για υπαγωγή στις διατάξεις Πτωχευτικού Κώδικα, περί μη οριστικής απόφασης υπαγωγής του αρμόδιου δικαστηρίου, περί μη διακοπής επιχειρηματικής δραστηριότητας ή λύσης και εκκαθάρισης και τέλος να μην έχει καταδικαστεί για φοροδιαφυγή, για απάτη κ.α. (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

3.3 Η αίτηση υποβολής

Με την εφαρμογή του νόμου 4469/2017, ο οφειλέτης για να ξεκινήσει τη διαδικασία του εξωδικαστικού μηχανισμού, πρέπει να υποβάλλει μία αίτηση, ωστόσο την διαδικασία δύναται να την εκκινήσει το Δημόσιο και άλλοι φορείς που είναι οι πιστωτές του οφειλέτη. Η εφαρμογή των παραπάνω ισχύει και στη νομοθεσία που εφαρμόζεται από το 2021 με το νόμο 4738/2020 (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Η αίτηση υποβολής σύμφωνα με το νόμο 4469/2017 περιλαμβάνει τα στοιχεία του οφειλέτη, τους πιστωτές του, την πρόταση για τον τρόπο ρύθμισης των οποίων και οποιοδήποτε άλλο συμπληρωματικό. Επίσης περιλαμβάνει τον κατάλογο των στοιχείων που κατέχει ο οφειλέτης σε Ελλάδα και εξωτερικό καθώς και πιθανές μεταβιβάσεις που έχουν συμβεί την τελευταία πενταετία πριν την υποβολή αίτησης. Τα ίδια απαραίτητα δικαιολογητικά περιλαμβάνονται και στην αίτηση σύμφωνα με το 4738/2020. Από την εφαρμογή του νόμου 4469/2017 εξετάζεται η περιουσιακή κατάσταση του οφειλέτη ως μέσο διαπραγμάτευσης. (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

3.3.1 Η περίοδος μετά την αίτηση

Τόσο με την εφαρμογή του νόμου 4469/2017, όσο και με την εφαρμογή του νόμου 4738/2020, η διαδικασία μετά την αίτηση είναι ίδια. Δηλαδή δίνεται δυνατότητα διαπραγμάτευσης ανάμεσα στους οφειλέτες και στους πιστωτές. Για να εγκριθεί μία πρόταση θα πρέπει να έχει την πλειοψηφία των πιστωτών και να έχει και ένα συγκεκριμένο ποσοστό από τους πιστωτές που κατέχουν πιστώσεις με ειδικό προνόμιο. Έχει προβλεφθεί από πλευράς του νομοθέτη να δίνεται ο απαραίτητος χρόνος έτσι ώστε η διαδικασία αυτή να μη θεωρηθεί άκαρπη. Τέλος, δίδεται στον οφειλέτη η δυνατότητα αναστολής λήψης αναγκαστικών μέτρων και εκτέλεσης των απαιτήσεων από την υποβολή της αίτησης μέχρι την ολοκλήρωση της που είτε αυτή είναι επιτυχής είτε αυτή είναι ανεπιτυχής. Η αναστολή λήψης αναγκαστικών μέτρων και η εκτέλεση απαιτήσεων αφορούν τόσο με το νόμο 4469/2017 όσο και με το νόμο 4738/2020 και εφαρμόζονται με την υποβολή της αίτησης (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

3.4 Το δικαστήριο

Όσον αφορά τις προϋποθέσεις του νόμου 4469/2017 δεν απαιτείται η επικύρωση από το δικαστήριο καθώς μπορούν να έρθουν σε συμφωνία ο οφειλέτης με τους πιστωτές. Σύμφωνα με το νόμο 4738/2020, η συμφωνία εξυγίανσης επικυρώνεται από το δικαστήριο και

περιγράφει ακριβώς τον τρόπο που θα υλοποιηθεί η διαδικασία. Για να ακυρωθεί μία σύμβαση θα πρέπει ο οφειλέτης να μην καταβάλει για τρεις μήνες τις οφειλές τους στον πιστωτή και ο πιστωτής δύναται να κάνει αίτηση ακύρωσης της σύμβασης στα πλαίσια εφαρμογής του νόμου 4469/2017. Με την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου 4738/2020 για την ακύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης θα πρέπει αφενός ο οφειλέτης να μην τηρεί τους όρους της σύμβασης ή να καταγγεληθεί από τους πιστωτές που έχουν συμφωνήσει αλλά και εκείνους που δεν έχουν συμφωνήσει αλλά έχουν έννομο συμφέρον λόγω δόλου. (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020, Ψυχομάνης, 2019, Περάκης, 2017).

3.5 Η πτώχευση

Ο νόμος 4469/2017 δεν περιλαμβάνει και δεν αναφέρει κάτι για την πτώχευση και την κήρυξη πτώχευσης. Αναλυτική περιγραφή περιλαμβάνεται στον νόμο 4738/2020 που στηρίζεται αρκετά στην προηγούμενη νομοθεσία που αφορά τον πτωχευτικό κώδικα (νόμος 3588/2007). (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 3588/2007, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ο νόμος 4738/2020 διευρύνει την πτωχευτική ικανότητα πέρα από τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που ασκούν οικονομική δραστηριότητα και σε αυτά που δεν επιδιώκουν οικονομικό σκοπό (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Με την εφαρμογή της πτωχευτικής διαδικασίας επιταχύνεται η κάθαρση της αγοράς. Σκοπό έχει την απομάκρυνση των επιχειρήσεων που δεν μπορούν να σταθούν στην παραγωγική διαδικασία και την αντικατάστασή τους από νέες που δεν θα αντιμετωπίζουν προβλήματα (Τριανταφυλλάκης, 2018). Για το λόγο αυτό θα πρέπει τα νομικά πρόσωπα που είναι οφειλέτες να παρακολουθούν την ρευστότητα της επιχείρησης και γενικότερα την οικονομική κατάσταση που βρίσκεται η επιχείρηση και να συνεργάζεται με τους πιστωτές (Περάκης, 2017). Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο για να προχωρήσει σε παύση πληρωμών θα πρέπει να διακατέχεται από έλλειψη ρευστότητας και όχι από την ύπαρξη χρεών γιατί αυτά μπορούν να ικανοποιηθούν όταν υπάρχει η απαραίτητη ρευστότητα (Μαστρομανώλης, 2018). Όταν αφορά νομικό πρόσωπο και ειδικότερα ανώνυμες εταιρείες, η υποβολή αίτησης για πτώχευση μπορεί να πραγματοποιηθεί από όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου καθώς και τους διοικητές του νομικού προσώπου (Φρανσταλης, 2018). Σύμφωνα με τον Κοτσίρη (2017) κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να υποβάλει αίτηση ατομικά μόνο όταν κατέχει την ιδιότητα του πτωχευτικού πιστωτή. Για να απορριφθεί μία αίτηση θα πρέπει να μην πληρούνται οι προϋποθέσεις, εάν ο οφειλέτης ή κάποιος εκ των μισθωτών υποβάλει αίτηση έχοντας δόλο.

Οι συνέπειες της πτώχευσης αντικατοπτρίζονται στους οφειλέτες διότι δεσμεύεται όλοι τους η περιουσία, καθώς και μέρος του εισοδήματός τους. Ωστόσο δίνεται η δυνατότητα να αποπληρωθούν με όρους που δεν είναι δυσβάσταχτοι για τους οφειλέτες (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 3588/2007, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός

Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Οι πιστωτές είναι οι άμεσα θιγόμενοι από την κήρυξη πτώχευσης του οφειλέτη και ανεξάρτητα από το γεγονός, στις πιστώσεις τους εμφανίζονται ασφάλειες και προνόμια (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 3588/2007, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

Ακόμη και οι εργαζόμενοι του οφειλέτη επηρεάζονται από την κήρυξη της πτώχευσης καθώς θα πρέπει να επανυπογράψουν συμβάσεις με τους ίδιους όρους αλλά διαφορετικής διάρκειας, ίσης με αυτή της διαδικασίας πτώχευσης. Σημαντικό ρόλο στην διαδικασία της πτώχευσης παίζει το πτωχευτικό δικαστήριο, ο εισηγητής και τον πιο κρίσιμο ρόλο αναλαμβάνει ο σύνδικος. Ο σύνδικος είναι υπεύθυνος για την εξόφληση των απαιτήσεων για την χρηματοδότηση της επιχείρησης για την υπογραφή συμβάσεων με τους εργαζόμενους. Τέλος, αναβαθμίζεται η συνέλευση των πιστωτών όπου δίνεται η δυνατότητα να ελέγχουν και να παρακολουθούν την διαδικασία της πτώχευσης σε συνεργασία με τον σύνδικο (forin.gr/, taxheaven.gr/, keyd.gov.gr/, e-nomothesia.gr/, hellenicparliament.gr/, Νόμος 3588/2007, Νόμος 4469/2017, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 Νόμος 4738/2020, Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων–Απαντήσεων Νόμου 4738/2020, Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020).

4 Η απουσία δόλου ως προϋπόθεση αποδοχής της αίτησης και η νομική αντιμετώπιση της

Για την ένταξη στις ευνοϊκές ρυθμίσεις τόσο του νόμου 4069/2017 όσο και του νόμου 4738/2021 θα πρέπει να μην υπάρχει δόλος από πλευράς τόσο του φυσικού όσο και του νομικού προσώπου. Σύνηθες φαινόμενο ήταν οι δικαστικές αποφάσεις που απέρριπταν αιτήσεις των οφειλετών στηριζόμενες στην ύπαρξη δόλου. Όταν ο οφειλέτης οδηγείται στην αδυναμία εξυπηρέτησης των υποχρεώσεων του με δόλο, τότε αυτός δεν εντάσσεται στους προαναφερθέντες νόμους. Οι αιτήσεις που εκδικάζονταν σύμφωνα με το νόμο 3869/2010 εξέταζαν την ύπαρξη δόλου τόσο κατά το χρόνο λήψης του δανείου όσο και του χρόνου αδυναμίας πληρωμής αυτού. Τα ελληνικά δικαστήρια αποφάσισαν ότι ο οφειλέτης που λάμβανε το δάνειο και τα εισοδήματά του δεν επαρκούσαν για την αποπληρωμή του δανείου ενεργούσε με δόλο και συνεπώς ήταν απορριπτική η απόφαση της αιτήσεως. (esd.gr/, ivylegal.gr/, kaltsaslaw.gr/, gerontidislaw.gr/)

Η απόφαση του Αρείου Πάγου υπ' αριθμόν 59 που εκδόθηκε το 2021 έρχεται να εναρμονιστεί με τα επιστημονικά δεδομένα (Βενιέρης και Κατσάς, 2016). Πιο συγκεκριμένα έκρινε ότι μια μεταβίβαση που αφορά εμπράγματα δικαιώματα μπορεί να χαρακτηριστεί ως δόλια και συνεπώς να απορρίψει την αίτηση για υπερχρεωμένα νοικοκυριά του νόμου Κατσέλη (Νόμος 3869/2010) όταν εμφανίζει σύνδεση είτε άμεση είτε έμμεση με την υφιστάμενη κατάσταση του οφειλέτη σε μόνιμη και γενική αδυναμία πληρωμών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να γνωρίζει εξαρχής ο οφειλέτης ότι δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετήσει το χρέος του. Σύμφωνα με το νόμο 3869/2010, ο οφειλέτης ενεργεί δολίως όταν με τις πράξεις ή παραλείψεις του επιδιώκει την αδυναμία των πληρωμών του ή προβλέπει ότι οδηγείται σε αδυναμία πληρωμών και δεν αλλάζει συμπεριφορά, αποδεχόμενος το αποτέλεσμα αυτό (esd.gr/).

Πιο συγκεκριμένα, ο νόμος περιγράφει τον οφειλέτη εκείνον, που με την υπερχρέωσή του από την απόκτηση κινητών ή ακινήτων περιουσιακών στοιχείων λαμβάνει μόνο τα οφέλη, ωστόσο είτε εξαρχής γνώριζε ότι δεν δύναται να εξυπηρετήσει (ή υπήρχε αμφιβολία να εξυπηρετήσει) τις υποχρεώσεις του, είτε βρέθηκε σε κατάσταση μη δυνατότητας αποπληρωμής με αποκλειστικά δική του ευθύνη (Α.Π. 286/2017, Α.Π. 153/2017, Α.Π. 65/2017, esd.gr/). Για να βρεθεί σε κατάσταση μη δυνατότητας αποπληρωμής με αποκλειστικά δική του ευθύνη ο οφειλέτης θα πρέπει να χειροτερεύει την οικονομική του θέση εν γνώση του, ενώ η οικονομική του κατάσταση, η περιουσία του και το εισόδημα του δεν του το επιτρέπει. Στην περίπτωση του νομικού προσώπου, ο οφειλέτης δεν διατηρεί στο ενεργητικό του την περιουσία και δεν διαχειρίζεται σωστά τα περιουσιακά του στοιχεία και προβαίνει στη κατασπατάλησή τους και έτσι αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της διαθέσιμης (δυναμικής) ροής ρευστότητας. Σε αυτό βασίζεται και η απόφαση ΑΠ 59/2021 που αναφέρει ότι: ο δόλος του οφειλέτη πρέπει να συνδέεται με την πρόκληση της μόνιμης (και γενικής) αδυναμίας να εξοφλήσει τα χρέη του, δηλαδή η πρόκληση της μόνιμης αδυναμίας πρέπει να οφείλεται σε δόλο του (Α.Π. 59/2021, esd.gr/).

Σύμφωνα με την απόφαση ΑΠ 59/2021 για να χαρακτηριστεί «δόλιος» ένας δανειολήπτης, ότι δηλαδή περιήλθε από υπαιτιότητα και δόλο σε αδυναμία πληρωμών θα πρέπει να εξεταστούν τα κάτωθι: **α)** το αρχικό και τελικό ύψος των τραπεζικών προϊόντων που ο οφειλέτης συμφώνησε να λάβει, **β)** το χρόνο που τα συμφώνησε και τα έλαβε, **γ)** τα εισοδήματά του κατά το χρόνο λήψεως των δανείων, **δ)** τη μηνιαία δόση που έπρεπε να καταβάλει, **ε)** τα έξοδα διαβίωσής του και κυρίως τις οικονομικές δυνατότητες αυτού κατά το χρόνο δημιουργίας των οφειλών (ή τις ευλόγως αναμενόμενες μελλοντικές οικονομικές του δυνατότητες), ώστε με βάση τα δεδομένα αυτά να καταστεί δυνατόν να κριθεί αν προέβλεπε ως ενδεχόμενο ότι ο υπερδανεισμός του θα τον οδηγούσε σε κατάσταση

αδυναμίας πληρωμών και παρά ταύτα αποδέχθηκε το αποτέλεσμα αυτό (kaltsaslaw.gr/, ivylegal.gr/).

Η απόφαση του Αρείου Πάγου εναρμονίζεται με το σκεπτικό του Αστικού Κώδικα και πιο συγκεκριμένα του άρθρου 939, όπου αποδέχεται ότι μεταβιβάσεις που έχουν κριθεί ως δόλιες σύμφωνα με το νόμο 3869/2010 θα εμπίπτουν στο πραγματικό της εν λόγω διάταξης του Αστικού Κώδικα (gerontidislaw.gr/). Συνεπώς οι μεταβιβάσεις που αφορούν τα εμπράγματα δικαιώματα με την απόφαση αυτή αξιολογούνται στο πλαίσιο του νόμου 3869/2010, όπου θεμελιώνεται στο αξιολογικό υπόβαθρο του Αστικού Κώδικα περί διάρρηξης καταδολιευτικής απαλλοτρίωσης, και του νόμου 4738/2020 περί πτωχευτικής ανάκλησης (gerontidislaw.gr/) και αναφέρονται σε «απαλλοτρίωση προς βλάβη των δανειστών» (Ρίζος, 2012) και «πράξεις επιζήμιες για την ομάδα των πιστωτών» (Περάκης, 2009).

Τέλος, ανεξάρτητα από την τελολογική στόχευση κάθε μίας εκ των προαναφερόμενων διατάξεων με την απόφαση ΑΠ 59/2021, ισχύει ότι οι μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων αποκτούν έννομη σημασία όταν συμβάλλουν αιτιωδώς στην μη δυνατότητα πληρωμής καθώς και στην έλλειψη επάρκειας εναπομείναςας περιουσίας για την κάλυψη των υποχρεώσεων. Συνεπώς σε κάθε περίπτωση με βάση τις ειδικές περιπτώσεις θα εξετάζεται η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας ή μη ύπαρξή της. (gerontidislaw.gr/)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ελληνική οικονομία είναι η οικονομία που έχει πληγεί περισσότερο από όλες τις ευρωπαϊκές οικονομίες από την παγκόσμια χρηματοοικονομική κρίση. Η ελληνική οικονομία από το 2008 βίωσε έντονα τα σημάδια της κρίσης και αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του δανεισμού τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις επιχειρήσεις. Η ρευστότητα από πλευράς τραπεζών παρέμεινε σε χαμηλό επίπεδο και υπήρχε έντονη απροθυμία στην συνέχιση του δανεισμού. Τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις βρέθηκαν σε μία δύσκολη κατάσταση όπου δεν θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τις υποχρεώσεις τους. Για να προστατευτούν τόσο οι οφειλέτες όσο και οι πιστωτές, το κράτος πρέπει να προβλέψει με νομοθετικές ρυθμίσεις την αποπληρωμή των χρεών. Λόγω του γεγονότος ότι οι δυνάμεις που επικρατούν στην αγορά είναι δυναμικές και μεταβάλλονται συνεχώς μέσα στο χρόνο πρέπει να υπάρχει και το απαραίτητο νομοθετικό πλαίσιο που θα δίνει τη βέλτιστη λύση για την εθνική οικονομία. Οι συνέπειες δεν περιορίζονται μόνο στην οικονομία αλλά επεκτείνονται και στην κοινωνία (Σκαλίδης, 2017).

Για το λόγο αυτό εφαρμόζεται για πρώτη φορά το 2017 ο νόμος 4469/2017 που παρουσιάζει τον εξωδικαστικό μηχανισμό. Ο εξωδικαστικός μηχανισμός έχει ως σκοπό την εύρεση της βέλτιστης λύσης για την αποπληρωμή των υποχρεώσεων του οφειλέτη, μη φέροντας τον πιστωτή σε χειρότερη θέση. Για να ενταχθεί στον εξωδικαστικό μηχανισμό θα πρέπει οι υποχρεώσεις του οφειλέτη να ξεπερνούν τις 20.000 € και να υποβάλει αίτημα ηλεκτρονικό στην αρμόδια υπηρεσία. Με το νόμο αυτό δίνεται η δυνατότητα στον οφειλέτη και στους πιστωτές να διαπραγματευτούν υπό ίσους όρους. Οι όροι της συμφωνίας είναι δεσμευτικοί και δεν θα πρέπει να παραβιάζονται από κανένα από τα δύο μέρη.

Η εφαρμογή του νόμου 4469/2017 είχε αρκετά θετικά αποτελέσματα ωστόσο οι δυνάμεις της αγοράς άλλαξαν και για το λόγο αυτό το ελληνικό κράτος ήρθε να νομοθετήσει με έναν νέο νόμο προσαρμοσμένο στις ανάγκες της αγοράς. Ο νόμος αυτός είναι ο νομός 4738/2020. Διατηρεί τις ευνοϊκές ρυθμίσεις του εξωδικαστικού μηχανισμού ωστόσο εξελίσσει την διαδικασία έτσι ώστε να περιλαμβάνει και την διαδικασία πρόσληψης αφερεγγυότητας αλλά και την προ-πτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης. Επίσης, ο νόμος αυτός περιλαμβάνει στοιχεία του κώδικα και τα εξελίσσει για να καλύψει τις υπάρχουσες ανάγκες. Με την κήρυξη πτώχευσης, μια επιχείρηση οδηγείται στην προσπάθεια εξυγίανσής της και επαναφοράς της καθαρή στην παραγωγική διαδικασία. Όταν αφορά οφειλέτη που κινδυνεύει η κύρια κατοικία του υπάρχει το νομικό πλαίσιο όπου ο οφειλέτης προσπαθεί να καλύψει τις υποχρεώσεις και να βοηθηθεί έτσι ώστε να αποκτήσει ξανά στην κυριότητά του την πρώτη κατοικία.

Παρά το γεγονός ότι η Ελλάδα αλλάζει συνεχώς και προσθέτει νόμους, τόσο ο νόμος 4469/2017 όσο και ο νόμος 4738/2020 προσπάθησαν να καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς έτσι ώστε οι οικονομικές συνέπειες να μην επεκταθούν στη κοινωνία. Τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που πλήγηκαν περισσότερο από την οικονομική κρίση καθώς και τα ασθενέστερα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να προστατευτούν έτσι ώστε να μην παραγκωνιστούν τελείως από την παραγωγική διαδικασία αλλά να επανέλθουν «καθαρά» και να συνεισφέρουν πιο παραγωγικά.

Ο αναθεωρημένος ελληνικός νόμος 4738/2020 επικαιροποίησε και ενοποίησε όλα τα νομικά πλαίσια της διαδικασίας πρόληψης, αναδιάρθρωσης, προ αφερεγγυότητας και αφερεγγυότητας. Στο στάδιο της προ αφερεγγυότητας, δίνεται έμφαση στην πρόληψη της υπερχρέωσης, καθώς και στο εξωδικαστικό χρέος τακτοποίησης και αποκατάστασης εταιρειών (Skauradszun and Tsignopoulou, 2022).

Ο εξωδικαστικός μηχανισμός ρύθμισης οφειλών στοχεύει στην αποτροπή της έλλειψης ρευστότητας, με διαπραγμάτευση και ρύθμιση οφειλών, και επιπλέον παροχή έως και 240

μηνιαίως δόσεις για τον οφειλέτη. Οι οφειλέτες που έχουν τουλάχιστον το 90% των συνολικών οφειλών τους τοποθετημένες σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα δεν περιλαμβάνονται στον εξωδικαστικό μηχανισμό, όπως έκρινε ο νομοθέτης ότι για τους οφειλέτες που είναι συνεργάσιμοι και οφείλουν μόνο σε έναν πιστωτή είναι πιο αποτελεσματικό να καταφεύγουν σε διμερή διαπραγμάτευση (Skauradszun and Tsignopoulou, 2022).

Η διαδικασία εξυγίανσης υπήρχε ήδη ως προ-πτωχευτική ενέργεια. Βάσει του νέου νόμου 4738/2020, εναρμονίζεται πλήρως με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι καθοριστικές τροποποιήσεις του νέου νόμου αποτελούν προϋπόθεση της αρχής μη χειροτέρευσης της θέσης είτε από πλευράς οφειλέτη είτε από πλευράς πιστωτή προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμφωνία αποκατάστασης, η συγκρότηση των πιστωτών σε διαφορετικές ομάδες, και ο διαταξικός μηχανισμός δέσμευσης των πιστωτών των διαφωνούντων τάξεων. Επιδιώκει επίσης να αποτρέψει τα προβλήματα αναμονής των μετοχών. Παρά τις απαιτήσεις εισόδου (τρέχουσα οικονομική αδυναμία, προβλέψιμη οικονομική αδυναμία και μελλοντική οικονομική αδυναμία) παραμένουν περίπλοκα και ασαφή, ειδικά εάν είναι σε σύγκριση με τις απαιτήσεις εισόδου άλλων κρατών μελών. Παρόλα αυτά ο νομοθέτης, ακόμη και βάσει του νέου νόμου, παρέχει στο δικαστήριο την απαραίτητη διακριτική ευχέρεια να εξετάσει την οικονομική δυσπραγία κάθε οφειλέτη σε *at hoc* καταστάσεις και να ορίζει το σημείο εκκίνησης για την είσοδο στους μηχανισμούς αναδιάρθρωσης. (Skauradszun and Tsignopoulou, 2022).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΝΤΥΠΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξιάκης, Π. (2008), Τραπεζικό Περιβάλλον, τόμος Β. Εκδόσεις Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 19-83.

Άνθιμος, Δ. (2016), Η φορολόγηση στην Ελλάδα. Πανεπιστήμιο Πατρών (<https://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/10889/9680/1/%ce%91%ce%9d%ce%98%ce%99%ce%9c%ce%9f%ce%a3%20%ce%94%ce%97%ce%9c%ce%97%ce%a4%ce%a1%ce%99%ce%9f%ce%a3%20%ce%91.%ce%9c.%20275%20%ce%9c%ce%92%ce%91.pdf>) (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Α.Π. 65/2017

Α.Π. 153/2017

Α.Π. 286/2017

Βενιέρης, Ι. και Κατσάς Θ., (2016), Εφαρμογή του Ν 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα, 3η έκδ., σελ. 159-161.

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους 2017 Θέσπιση Οδηγού Δεοντολογίας Συντονιστών στο πλαίσιο του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων Ν. 4469/2017 (ΦΕΚ Α' 62).

Θάνος Γ., Κίochος Π., Παπανικολάου Γ. (2002), Χρηματοδότηση των Επιχειρήσεων, Σύγχρονη Εκδοτική ΕΠΕ, Αθήνα.

Κοτσίρης Λ., (2017), «Πτωχευτικό Δίκαιο μετά τους Ν. 4446/2016 και 4472/2017», Σάκκουλας Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 10^η έκδοση.

Μαστρομανώλης Ε., (2018), «Προϋποθέσεις κήρυξης σε πτώχευση – Ταυτόχρονα, μια δικαιοσυγκριτική επισκόπηση, εισήγηση σε 27ο ΠΣΕΕ 2018, Οι πρόσφατες εξελίξεις του Πτωχευτικού Δικαίου», Νομική Βιβλιοθήκη.

Νόμος 3588/2007

Νόμος 4013/2011

Νόμος 4172/2013

Νόμος 4308/2014

Νόμος 4446/2016

Νόμος 4469/2017

Νόμος 4472/2017

Νόμος 4738/2020

Νόμος 4818/2021

Παϊζης Α. (2016), Η «πιθανότητα αφερεγγυότητας» ως προϋπόθεση υπαγωγής στη διαδικασία εξυγίανσης- Μια πρώτη ερμηνευτική προσέγγιση , ΔΕΕ 2016.

Περάκης Ε., (2009), «Πτωχευτικό Δίκαιο» ,2η έκδοση , Νομική Βιβλιοθήκη, σελ . 338-344.

Περάκης Ε., (2017), «Πτωχευτικό Δίκαιο» ,3η έκδοση , Νομική Βιβλιοθήκη, σελ .55.

Πλατής Ε., (2020), «Νόμος 4738/2020: Πτώχευση» (https://www.platis-anastasiadis.com/el_gr/law-alerts/nomos-4738-2020-ptoxeusi) (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Ρίζος Ε., (2012), «Οι προϋποθέσεις διάρρηξης της καταδολιευτικής απαλλοτρίωσης» σελ. 171.

Ρόκας Ι., (2017), «Εκποίηση προϊόντων βιομηχανικής ιδιοκτησίας πτωχευσάσης επιχείρησης», ΔΕΕ, σελ. 453.

Σκαλίδης Χ., (2017), «Η αναμόρφωση της προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης με το Ν. 4446/2016», ΔΕΕ, σελ. 755.

Τριανταφυλλάκης Γ., (2018), «Εισηγήσεις Εμπορικού Δικαίου», Νομική Βιβλιοθήκη,. 2η έκδοση.

Φράστανλης Σ., (2018), «Αστική ευθύνη διοικητών έναντι των εταιρικών δανειστών, εισήγηση σε 27ο ΠΣΕΕ 2018, Οι πρόσφατες εξελίξεις του Πτωχευτικού Δικαίου», Νομική Βιβλιοθήκη.

Χριστοπούλου, Χ. (2016), Η διαδικασία εξυγίανσης ως διαχρονικός θεσμός του ελληνικού δικαίου., Μελέτες Δικαίου Επιχειρήσεων και Εταιριών, Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.

Χριστοπούλου-Καραφλού Χ., (2017), «Η σημερινή φυσιογνωμία της διαδικασίας εξυγίανσης: Η κυριαρχία του «pre-pack»», Οι πρόσφατες εξελίξεις του Πτωχευτικού Δικαίου, 27ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, Νομική Βιβλιοθήκη.

Ψυχομάνης, Σπ. (2019), Πτωχευτικό Δίκαιο και Δίκαιο ρύθμισης οφειλών υπερχρεωμένων φυσικών προσώπων , Η' έκδοση Αναθεωρημένη με βάση νεότερους νόμους , μέχρι και το ν.4605/2019 , Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα –Θεσσαλονίκη.

Ψυχομάνης, Σπ., (2021), Πτωχευτικό Δίκαιο (Με βάση το Ν.4738/2020), 9η έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα- Θεσσαλονίκη.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Aggarwal, R., Goodell, W. J., (2009). Markets and institutions in financial intermediation: National characteristics as determinants. *Journal of Banking & Finance*, 33, 1770-1780.

Skauradszun, D., & Tsignopoulou, G. (2022). The Transposition of the Directive on Preventive Restructuring Frameworks into Greek Law. Available at SSRN 4018937.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<https://www.forin.gr/>

<http://www.forologikanea.gr/>

Μήλιου Αν. (2021) , ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ: Αλλάζει το τοπίο υπέρ των δανειοληπτών στις δίκες υπερχρεωμένων. Ανακτήθηκε από <https://esd.gr> (Προσπελάστηκε στις 16/02/2022).

Καλτσάς Γ. (2021) , ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΟΥ ΠΕΤΥΧΕ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΑΣ ΣΤΟΝ ΑΡΕΙΟ ΠΑΓΟ (Δ΄ ΤΜΗΜΑ, 59/2021) ΚΑΙ ΑΦΟΡΑ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΕΣ ΤΟΥ Ν. ΚΑΤΣΕΛΗ Ανακτήθηκε από <https://kaltsaslaw.gr> (Προσπελάστηκε στις 16/02/2022).

Γεροντίδης Ισ. (2021) , Υπερχρεωμένα φυσικά πρόσωπα-Μεταβίβαση ακινήτου εντός τριετίας προ της υποβολής της αίτησης-Δόλος οφειλέτη-Σχόλιο στην ΑΠ 59/2021 Ανακτήθηκε από <https://gerontidislaw.gr> (Προσπελάστηκε στις 16/02/2022).

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου https://www.echr.coe.int/documents/convention_ell.pdf (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Το ελληνικό Σύνταγμα Άρθρο 17 <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-17/> (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Το ελληνικό Σύνταγμα Άρθρο 106 <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-110/> (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Νόμος 5960/1933 <https://www.taxheaven.gr/law/5960/1933> (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).
<https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/koini-yvoyrgiki-apofasi-62134-4100-28122017>(Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Κοινή Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 62164/4100/29-12-2017 (ΦΕΚΒ 4640/29-12-2017).
Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4469/2017 https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Anazitisi-Nomothetikou-Ergou?law_id=bfef3a85-2d23-4ed8-9468-a74e0153b348 (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Το κείμενο του Νόμου του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και η Αιτιολογική του Έκθεση http://www.keyd.gov.gr/np_ocw_v08_download/ (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Αιτιολογική έκθεση - Σχέδιο νόμου «Εξωδικαστικός Μηχανισμός Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων»
<https://www.taxheaven.gr/circulars/25964/aitiologikh-ekoesh-sxedio-nomoy> (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Οδηγός Συχνών Ερωτήσεων – Απαντήσεων Νόμου 4738/2020
http://www.keyd.gov.gr/ryumish_ofeilvn_yliko/ (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Αιτιολογική Έκθεση Νόμου 4738/2020 https://www.e-forologia.gr/webTexts/docsAttachments/2020/NA/NA_gr_4738_20201027_n473820_ait.pdf
(Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας Άρθρο 976 <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/kpold/arthro-976-kodikas-politikis-dikonomias> (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

ΠΟΛ 1105/2017 <https://www.taxheaven.gr/circulars/26616/pol-1105-2017> (Προσπελάστηκε στις 30/10/2021).

<https://www.ivylegal.gr/blog/a%CF%80-592021-%CE%B5%CE%BC%CF%86%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%AF%CF%89%CF%83%CE%B7-%CE%B4%CF%8C%CE%BB%CE%B9%CF%89%CE%BD-%CE%B4%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CE%B7%CF%80%CF%84%CF%8E%CE%BD>